

Web of Science Penceresinden Türkiye Adresli Hukuk Yayınlarına Genel Bakış

Dilek Karaman¹, Muhammet Damar^{2*}, Güzin Özdağoğlu³

¹İzmir Demokrasi Üniversitesi, İzmir, Türkiye

^{2,3}Dokuz Eylül Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, İzmir, Türkiye

ORCID: D. Karaman (0000-0003-4964-4010), M. Doğan (0000-0002-3985-3073), G.Özdağoğlu (0000-0003-3055-3055)

Özet

Hukuk fakülteleri, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme gibi faaliyetleriyle, topluma farklı katmanlarda değer ve hizmet ürettiği gibi, hukuk bilimi alanında da gerek ulusal gerekse uluslararası değişiklikleri takip ederek, toplumun gelişmişlik düzeyine olumlu katkılar sağlamaktadır. Bu bağlamda, çalışmada, Türk hukuk sistemi içinde kritik bir yere sahip olan araştırmacı ve akademisyenlerin bilimsel yayınları, Web of Science penceresinden değerlendirilmektedir. Temel amacı, sunulan literatür ve seçilen yöntem çerçevesinde, Türkiye’de faaliyet gösteren üniversitelerde hukuk alanında çalışan akademisyenlerin, uluslararası literatürdeki konumlarını bibliyometrik ve bilimetric bir araştırma ile ortaya koymaktır. Bu kapsamda, bibliyometrik veriler üzerinden özet istatistikler, kümeler ve ağ modelleri elde edilerek, yıllara göre yayın dağılımları, dergiler, atıf istatistikleri, ülkeler, kurumlar, fonlar, ortak yazarlık, ortak atıf, ortak kelime ağları gibi pek çok farklı boyutta bulgular sunulmaktadır. Türkiye, Güney Kore’nin ardından 629 makale ile tüm literatürün %0,35 bölümünü oluşturmakta, toplamda aldığı 893 atıf ve 1,42 atıf ortalaması ile 36. sırada yer almaktadır. Diğer boyutlardaki istatistiklere göre yapılan değerlendirmeler ve web of science hukuk alanındaki genel durum ışığında kıyaslamalar yapılmaktadır. Bu çalışma, hukuk alanındaki araştırmacılara, 20 yıllık bir karne sunarken, gelecek çalışmalar için yönlendirici bir belge niteliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hukuk; Akademisyenler; Bilimetric; Bilimsel Üretkenlik; Web of Science; Literatür Analizi.

Overview of Turkey-Addressed Publications in Law from Web of Science Window

Abstract

Schools of Law provide positive contributions to the development of the society by following both national and international changes in the field of legal science, as well as providing value and service to the society in different layers with their activities such as education, research, and development. In this context, the scientific publications of researchers and academics, who have a critical position in the Turkish legal system, are evaluated from the Web of Science window. The main purpose of the study, based on the selected literature and in the framework of the methodology, is to put forward the place of the academics in the international literature who work in the field of law at the the universities in Turkey through scientometrics and bibliometrics. In this context, findings are presented by obtaining summary statistics, clusters and network models in many different dimensions from bibliometric data regarding publication distribution by years, journals, citation statistics, countries, institutions, funds, co-authorship, co-citation, co-occurrence networks. Overall, it has been observed that Turkey, just after South Korea, with 629 articles, all forming part of the 0,35% of the literature, received a total of 893 citations and ranked at 36 with an average of 1.42 citations. Comparisons are made in the light of evaluations that were carried out according to statistics in other dimensions and the general situation in Law research area in web of science. While providing a 20 year report card to researchers in the field of law, it is also a guiding document for future studies.

Keywords: Law; Academics; Scientometrics; Scientific Productivity; Web of Science; Literature Analysis.

1. GİRİŞ

İnsanların toplum içerisinde varlıklarını sağlıklı sürdürürebilmeleri, çıkarlarının, özgürlüklerin çakışmaması toplumsal bir düzen ile gerçek olabilir. Toplumsal düzen ve bu düzen içinde işleyen sosyal hayat ise hukuk kurallarıyla sağlanmaktadır. İnsan, toplum, hukuk ve devlet bir-

birlerinden ayrı düşünilemeyen ve birbirlerini tamamlayıcı unsurlardır. Bu unsurlar içinde sosyal hayat düzeni, hukuksal düzen ve hukuk normları gibi birtakım sosyal kontrol araçlarıyla sağlanabilmektedir (Sargın, 2009, s.173). Tarihin akışı içinde gözlenen toplumsal gelişimler ve dönüşümler, devlet yapıları ve yaşam koşulları, tüm bu düzeni belirleyen kuralların tartışıldığı hukuk alanına etki etmekte ve bu alanda yeni yaklaşımların ya da yenilikçi arayışların ortaya konmasına önyak olmaktadır.

Hukuk alanında yaklaşımlar detayda farklılık gösterse de hukuk kavramının genel tanımı yaklaşımlardan çok etkilenmemektedir. Hukuk tüm insanlığı ilgilendiren,

*Yazışma Adresi / Address for Correspondence:
M. Damar, Email: muhammet.damar@deu.edu.tr

Geliş Tarihi / Received Date: 24.02.2021
Kabul Tarihi / Accepted Date: 01.05.2021

Doi: 10.26701/uad.886187

dinamik, sürekli değişim ve gelişme durumunda olan bir bilim dalıdır. Hukuk, kurallar sayesinde bir düzen oluşturmaktadır. Hukuk kuralları ise, devletin yetkili organları tarafından konulan, insan davranışlarını düzenleyen ve cebir ile müeyyidelenirilmiş davranış kurallarıdır (Gözler, 2008). Dursun (2006, s.251) tarafından, hukuk bilimi; iş görüsel (fonksiyonel) olarak düzensizlik gösteren insan davranışlarını inceleme bilimi olarak tanımlanmaktadır. Edis (1983, s.3-4) ise hukuk kavramını, insanların birbirleriyle ve oluşturdukları topluluklarla, toplulukların birbirleriyle olan ilişkilerini düzenleyen, belirli özellikte zorlayıcı kurallardan oluşan bir bütün olarak tanımlanmaktadır. Hukuk, insanlar arası ekonomik, toplumsal, kültürel, siyasal ve benzeri ilişkilerin nasıl olacağını gösteren esaslar, ölçütler ve rehberler bütünüdür. Adaletin gerçekleştirilme aracıdır (Keyman, 1997, s.421). Hukuk, insanların toplum halinde yaşamalarını sağlayan ve ilişkilerini düzene koyan ortak bir anlayışın, kavrayışın adıdır. İnsanlar, toplum düzenini kuran ve yaşatan hukukun nasıl olduğu ve olması gerektiği konusunda sürekli bir arayış içindedir. Bu arayış, hukuk üzerinde sürekli bir düşünmeyi gerekli kılmaktadır (Karakoç, 2010, s.4).

Rehbinder ve Gürkan (1971, s.455), hukukun toplumsal fonksiyonları nelerdir? Hukuk toplum için neler sağlar? Hukuk neye hizmet eder? Hukukun toplum içinde yapmak istediği nedir? Hukuk kaideleri hangi amaçlar için konmuştur ve uygulanmaktadır? Gibi sorulara yanıt arayarak, hukukun toplumsal etkisi ve fonksiyonları üzerine değerlendirmeler yapmışlardır. Bu araştırmanın yapıldığı yıllardan günümüze, toplumsal düzeyde pek çok değişim süreci yaşanmıştır. Değişim sadece ulusal dinamiklere bağlı bir olgu değildir. Uluslararası dinamikler, en az ulusal dinamikler kadar toplum düzenini ve dolaşısıyla sosyal hayatın sağlıklı işlemlerini sağlayan hukuk sistemini etkilemektedir. Bu değişim ve düzenin takibi ile birlikte, bilimsel araştırmaların ortaya konması ve değişime uyum sağlamaya katkı verecek önerilerin geliştirilmesi sürecinde en önemli rol, hukuk alanında çalışan araştırmacı ve akademisyenlere düşmektedir. Bu şekilde, evrensel değerler çerçevesinde, toplum dinamiklerine göre şekillendirilmiş özgün hukuk sistemi ortaya konulabilir. Aksi durumda, farklı toplumlar üzerine yapılan araştırmalardan alınan örnekler, uygulamada aynı başarıyı sağlayamayabilir. Bu noktada ulusal ve uluslararası ölçekte araştırmalar gerçekleştirmek, araştırma sonuçlarını alanın önemli yayın organlarında paylaşarak tartışmaya açmak, tüm bilim alanlarında olduğu gibi hukuk alanında da bilimsel gelişimin önceliğidir.

Ural (1994, s.3), bilimsel gelişimin, bilimin kendi içinde kavram değişimine yani bazı yapısal değişikliklere sebep olabildiğini ve bu yapısal değişikliğin hem bilimin eskisinden farklı özellikler kazanması, hem de konusunu farklı şekillerde tasvir edilmesi anlamına geldiğini belirtmiştir. Bu doğrultuda, “uluslararası literatüre bakıldığında, hukuk alanında Türkiye’de gerçekleştirilen ve

yayınlanan bilimsel araştırmaların mevcut durumu nedir?” temel araştırma sorusuna odaklanmıştır. Çalışmanın amacı; çizilen teorik ve metodolojik çerçevede, Türkiye’de hukuk alanında çalışan araştırmacıların, uluslararası literatürdeki katkıları, üretkenlik durumunu bibliyometrik bir araştırma ile ortaya koymaktır. Bu temel araştırma sorusu, alt sorular oluşturularak detaylandırılmıştır.

Gerçekleştirilen araştırmada, veri kaynağı Web of Science (WoS) temel veritabanı olarak belirlenmiştir. WoS, pek çok alanda olduğu gibi, hukuk alanında da önde gelen dergi olarak adlandırılabilir A&HCI, SSCI, SCI-Expanded gibi endekslerce taranan dergilerin yayınlarını tarayan bir bibliyometrik veritabanıdır. WoS, barındırdığı bilimsel yayınlara ait zengin bilgiler sunmaktadır. Bu verileri üyelerine açık bir şekilde sağlayabilmektedir. Yayınların künye bilgilerinin yanı sıra, yazarların ülkeleri, kurumları, yayının kaynakça listesi, özeti, anahtar kelimeleri, araştırma alanı, veri tabanındaki kategorisi gibi pek çok boyutta bilgiye ham veri düzeyinde ulaşmak mümkün olabilmektedir. WoS, araştırmacıların ham veri setleri üzerinden basit istatistikler alınabilecek ve görselleştirmeler yapabileceğimiz web tabanlı raporlama araçları da sunmaktadır. Bunların yanı sıra, veri tabanı operasyonları, iş zekası ortamlarının sunduğu görselleştirme fırsatları ile birlikte, bibliyometrik verileri işlemek için geliştirilmiş yazılımların yardımıyla, daha detaylı ve ileri tekniklerle zenginleştirilmiş ağ ve kümeleme analizleri ortaya konulabilmektedir. Bu analizler ışığında, belirli konularda ve alanlarda literatürün geldiği noktayı büyük resim içinde görebilmek mümkün olmaktadır. Öte yandan, bu analizler, yazarlar boyutuna odaklanıldığında, seçilen alandaki akademisyenlerin bilimsel üretkenliklerini araştırmanın analitik bir yolu olarak değerlendirilebilmektedir. Bu kapsamda, WoS bünyesindeki hukuk kategorisinde, Türkiye adresli araştırmalar, dergi, ülke, üniversite, konu başlıkları, alandaki önemli araştırmacılar ve önemli eserler bağlamında değerlendirilmektedir.

Çalışmanın izleyen bölümlerinde, mevcut literatür ışığında hukuk literatürü ve güncel gelişmelere yer verilirken, yöntem bölümünde, araştırma soruları tanımlanmakta, veri seti açıklanmakta ve çalışmanın amacına yönelik yöntem ve analizler konusunda detaylı bilgi verilmektedir. Analiz bulgularının değerlendirilmesi tartışma başlığı altında ele alınırken, çalışmanın genel değerlendirmesi ve öneriler ise sonuç bölümünde yer almaktadır.

2. LİTERATÜR İNCELEMESİ

M.Ö 2. yüzyılda kurulmuş olan bilinen ilk Türk Devleti olan Asya Hun Devleti; hatta bilinen ilk Türk topluluğu olan M.Ö 7.yüzyılda yaşamış Sakalar’dan bu yana, Türk tarihinde hukuk, çeşitli olaylardan ve yaşayış şekillerinden etkilenmek suretiyle, pek çok değişim ve gelişmelere konu olmuştur (Aslan, 2018). Örneğin, Osmanlı İmparatorluğu’nda ilk sanayileşme hareketleri, Tanzimat ve

Meşrutiyet dönemlerinde başlamış ve bu dönemlerde; yapı, deri, halı, dokuma, cam gibi alanlarda sanayinin kurulup geliştirilmesi sonucu, İstanbul ve Rumeli’de, çoğu yabancı şirketin sahip olduğu şirket sayısı ve buna bağlı çalışan sayısında artış gözlenmiştir. Bu dönemde teamü-lü hukuk kurallarının yerini, diğer bir ifadeyle gelenek ve göreneklerin yerini pozitif hukuk kuralları almıştır (Kekik, 2019). Küresel gelişmelere bağlı olarak, özel hukuk alanında ve ticaret hukukunda ortaya çıkan değişimlerin, kontrol altına alınması ve hakların düzene uygun sürdürülmesi için hukuk kurallarının güncellenmesi, yeni kuralların veya yeni hukuk sistemi yaklaşımlarının kurulmasının gereği ortaya çıkabilmektedir.

Osmanlı Devleti’nde hâkim ve savcı yetiştiren Mekteb-i Kuzat’ın varlığına son verilmesinin ardından, hakim, savcı, icra memuru, gibi adliye memurunun yetiştirilmesi için bir hukuk mektebinin kurulmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu gereksinimin karşılanması amacıyla, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi; Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk hukuk okulu olarak 1925 yılında Ankara’da “Ankara Adliye Hukuk Mektebi” adıyla kurulmuş, 1946 yılından itibaren Ankara Üniversitesi’ne bağlı bir fakültesi olarak hizmet vermeye devam etmiştir (Ankara Hukuk, 2021).

Her dönemin kendine özgü dinamikleri ve bu dinamiklere göre gelişen bir hukuk anlayışı vardır. Çünkü hukuk kuralları dönemlerinin yaşam koşulları, toplum yapısı ve o günün gerçeklerinden doğmaktadır. Hukuk tarihi, hukukun gelişimini incelerken, bunu sağlayan sosyal, siyasi, iktisadi, dini, ahlaki, felsefi, coğrafi, etnik ve psikolojik faktörleri göz önünde bulundurmaktadır (Avcı, 2017, s.1). Yüzyıllar boyunca çeşitli ülkelerde uygulanan ve hala uygulanmakta olan farklı hukuk sistemleri ve bu sistemlerden kaynaklanan hukuk çevreleri ortaya çıkmıştır. Bu hukuk sistemleri ve çevrelerini dört ana grupta toplamak mümkündür: Roma Hukuku, İngiliz Hukuku (Common Law), İslam Hukuku, Sosyalist Hukuk. Bütün bu hukuk sistemleri, ortaya çıkışlarından bir süre sonra tek bir ulusa veya devlete mal olmaktan çıkarak, benimseme ya da benimsetme yoluyla çeşitli dünya ulusları arasında uygulama alanı bulmuşlardır (Ertan, 1999, s.743). Bu durum hukuk sistemlerinin, hukuk kurallarının etkilemeye ve etkilenmeye açık sistemler olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla toplumsal, teknolojik ve bilimsel gelişmelerin, hukuk sistemi üzerine yansımaları konusunda, araştırmacı ve akademisyenlerin dikkat ve ilgisinin önemi burada ortaya çıkmaktadır.

Rusya’nın 18. yüzyılda, Japonya’nın 19. yüzyılda gerçekleştirdikleri devrimler incelendiğinde, bu devrimlerin özellikle hukuk ve bilim-egitim öğelerine odaklandığı ve bunun sonucunda devlet sistemlerinin tamamen yenilediği görülmektedir. 1789’da Fransız İhtilali sonrasında da, 23 Nisan 1920’de Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin kurulmasıyla başlayan Türk devrimi için de geçerlidir. Devlet, ilk plânda kendi özülüyle ters düşen ve toplumda adalet ihtiyacının oluşmasına engel teşkil eden eski hu-

kuk kurallarını ve yapıları kaldırmıştır. Bu eski hukukun yerine konulacak modern hukuk kurumları, Türk toplumunun ilerlemesi; başka bir deyişle, diğer gerekli kültür öğelerinin yenilenmesi, çağdaşlaşması için en önemli temeli oluşturmuştur (Mumcu, 1955, s.547-550).

Cumhuriyetin ilk yıllarında, Medeni Kanun İsviçre, Ceza Kanunu İtalya, Ceza Mahkemeleri Usûlü Kanunu Almanya’dan alınmıştır (Erbay, 2018, s.230). Kanunlar ve hukuk kuralları ülkelerin dinamiği ve sosyal gerçeklikleri dikkate alınarak kurgulanmakta ve toplumların yaşam düzenini sağlamaktadır. Yeni kurulan devlet düzeniyle birlikte hızlı bir dönüşüm yaşayan Türkiye’de, bu hususu dikkate alınmadan en uygun ve uyumlanabilir mantığı ile çeviri kanunlar ile hareket edilmiştir. Hukuk bilimi ve kuralları elbette küresel ticaret ve bu yöndeki gelişmeler, bilimsel ve teknolojik gerçeklikler ile etkileşim halinde, buradaki gelişmelere göre kendini güncelleyebilmektedir. Hukuk kurallarının toplumsal düzen, insan gerçeği, toplumun dokusu ve algısı, ahlak ve görgü kuralları gibi pek çok dinamik ile maksimum uyuma sahip olması (Tita ve Tita, 2020), toplumsal düzen, sosyal hayat ve insanların mutlu olması ile doğrudan ilişkili olması gerektiği (Murphy, 2015) ifade edilebilir. Finnis (2020), çalışmasında bu durumu, her yasal sistem, belirli bir siyasi topluluğa aittir ve bu topluluk içindir, şeklinde özetlemiştir.

Hukuk tarihi açısından geçilen bu hızlı zaman tüneli sonucunda, bu alanda yapılan araştırmaların doğrudan içinde bulunulan çağ ve çağın dinamikleriyle ilişkili olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, Moses (2007) ve Cockfield (2003) tarafından da vurgulandığı gibi, insanoğlunun geçirdiği bilimsel, teknolojik, toplumsal gelişmelere bağlı hukuk bilimi ve normları da şekillenmektedir. Üçok ve Mumcu (1991, s.1), türlü çağlarda ve türlü ülkelerde yetişen düşünürler, buldukları ülkelerde var olan hukuk kurallarını eleştirmişler ve dönemlerinin en iyisi olarak ifade edilebilen hukuk kurallarından memnun kalmamışlar ve daha iyi hukuk sisteminin nasıl olması gerektiğini araştırmaya koyulmuşlar ve birbirinden ayrı birçok sonuçlara varmışlardır. Çalışma, bu yönüyle değerlendirildiğinde, akademisyen ve araştırmacıların uluslararası literatüre, ulusal hukuk tarihimizin son yirmi yıllık bölümündeki katkısını ortaya koymaktadır. Aynı zamanda genel ve ulusal hukuk gelişimini dergi, kurumlar, araştırmacılar, ülkeler özelinde değerlendirme şansı sunmaktadır.

İçinde bulunduğumuz yüzyılda, teknolojik gelişmeler ışığında bilişim ile ilişkili hukuk çalışmalarını; ticaret ve uluslararası ilişkiler bağlamında Avrupa Birliği, Gümrük Birliği, Göç ve mülteciler gibi konuların üzerine yapılan hukuk araştırmalarının ön plana çıktığı görülmektedir. Bu konuda uluslararası literatürden pek çok örnek verilebilir. Bilişim alanında, bulut bilişim ve hukuksal zemini (Helmbrecht, 2010; Kshetri, 2013; Subashini ve Kavitha, 2011), yazılımların lisanslanması ve hukuki yükümlü-

lükleri (Classen, 1996; Nadan, 2004), açık kaynakların lisanslanması (Alspaugh vd., 2010), bundan otuz veya kırk yıl öncesine kadar ne Türk hukuk sisteminde ne de küresel hukuk istemi içinde değerlendirilen, tartışılan konulardır. Bilişimin hayatımızın her noktasına girmesiyle beraber, bu tür konular bilgi güvenliği (Breux ve Antón, 2008), kişisel verilerin korunması ve saklanması (Goddard, 2017) gibi pek çok tartışma konusuyla birlikte yer almaya başlamıştır. Mülteci ve göçmenlerin durumu ve hukuksal hakları (Menjivar ve Lakhani, 2016; Brown, 2011; Coutin, 1998), bundan on yıl öncesinde Türkiye Hukuk Sistemi içinde tartışılan bir konu olmadığı görülmektedir. Fakat günümüze geldiğimizde, sınır komşumuz olan Suriye'deki iç savaştan etkilenen insanların yoğun bir şekilde ülkemize göç ettiği görülmektedir. Öyle de görünüyor ki, bu durumun sadece içinde bulunduğumuz yıllarda değil, sonraki on yıllar boyunca Türkiye Hukuk Sistemi ve Türkiye Siyasi ve Milli Politikaları içinde tartışılacak bir olgu olacaktır. Ticari faaliyetler ve ticaret hukuk açısından konu değerlendirildiğinde, yirmi yıl öncesinde Avrupa Birliği, Gümrük Birliği, ticari haklar ve hukuksal kurallar Türkiye için gündemde olan başlıklar değildir. Fakat içinde bulunduğumuz dönemde Avrupa Birliği, Gümrük Birliği yoluyla ticari ve hukuksal tartışmalar (Dura, vd. 2007; Peers, 1996; Lasok, 1998), Türkiye'nin ve Arupa Birliği'nin hakları ve yetkileri (Farrell ve Héritier, 2007), aynı zamanda elektronik ticaret ve bu yöndeki hukuksal problemler (Stylianou, 2008) konusunda günümüze geldiğinde pek çok tartışma literatürde mevcuttur.

Uluslararası literatür kapsamında sunulan bu örneklerle uyumlu olarak, veriseti içerisinde yer alan, Türkiye adresli benzer çalışmalara ulaşabilmek ve konu kümelerini elde edebilmek için ortak kelime ağları üzerine analizler gerçekleştirilmiştir. Bu analizler ışığında elde edilen bulgulardan yola çıkılarak, bu konularda öne çıkan çalışmalara ulaşılmış ve bu çalışmalara tartışma bölümünde yer verilmiştir.

3. YÖNTEM

Bu çalışmanın kapsamı, Türkiye'de hukuk alanında çalışan akademisyenlerin bilimsel yayın üretkenliği üzerine, bibliyometrik yöntem kapsamında yapılan analizler ile bir değerlendirme gerçekleştirmek, elde edilen bulguları tartışarak, genel bir sonuç ortaya koymak, edinilen bulgular ışığında öneriler sunmaktır. Bu bağlamda, çalışma Türkiye'nin hukuk alanında uluslararası mecradaki bilimsel üretkenliğinin yirmi yıllık karnesini sunmaktadır. Bu karne, WoS tarafından sağlanan bibliyometrik veriler üzerinden yapılan analizler sonucunda elde edilmiştir. Yayınlanmış araştırma ve derleme makaleleri farklı demografik boyutlar ışığında, bibliyometrik analizler ile incelenerek, bu alanda, Türkiye özelindeki eğilimleri ortaya koymaktadır. Gerçekleştirilen analizler aracılığıyla, 2000-2020 yılları arasında, WoS bünyesinde yer alan ve hukuk araştırma alanı ile sınırlandırılmış bir çerçevede,

aşağıdaki sorulara yanıt aramaktadır.

- Üretilen yayınların yıllara göre dağılımı, atıf sayıları nedir?
- Bu yayınlara en fazla katkı sunan yükseköğretim kurumları hangileridir ve öne çıkan araştırmacılar kimlerdir?
- Gerçekleştirilen araştırmalar için fon sağlama olanakları kullanılmış mıdır?
- Türkiye, hukuk alanındaki uluslararası literatüre ne kadar katkı sunmuştur ve dünyada bu noktada kaçınıcı sıradadır?
- Dünya sıralamasında, hukuk alanında hangi ülkeler ön sıralarda yer almaktadır?
- Türkiye adresli yayınlar en çok hangi dergilerde yayınlanmıştır ve hukuk alanında hangi dergiler öne çıkmaktadır?
- En yoğun işbirliği yapılan ülkeler ve kurumlar hangileridir?
- Türkiye adresli çalışmalarda en yoğun çalışılan konular ve genel içeriklerin dokusu nasıldır?

3.1. Veri Kaynağı ve Özellikleri, Analiz İçin Kullanılan Teknikler

Çalışmada, WoS veri tabanında bulunan ve SCI-Expanded, SSCI, A&HCI, CPCI-S, CPCI-SSH, BKCI-S, BKCI-SSH, ESCI indekslerince taranan, 2000-2020 tarih aralığında yayınlanmış, 629 araştırma makalesi, 719 araştırmacı, 349 farklı kurum, 33 farklı ülke bibliyometrik teknikler ile analiz edilmiştir. Veriler 10.01.2021 tarihinde toplanmıştır. 2000-2020 yılları arasında araştırma ve derleme olarak yayınlanan, Türkiye adresli 629 çalışmaya ulaşılmış ve analiz kapsamına alınmıştır. Uluslararası düzeyde, çalışmaların tanımlayıcı karnesi ortaya konulurken araştırma makalesi ve derleme türündeki dökümanların üretkenliği irdelenmiştir.

3.2. Analizler, Teknikler ve Uygulama Araçları

Bibliyometri, bilimetri, informetri gibi yöntemler, literatürdeki belirli bir konunun kalıplarını, bağlantılarını ve demografik özelliklerini ortaya çıkarmaya odaklanan benzer araştırma yöntemleridir. Geçmişteki teoriler ve kullandıkları araç ve teknikler ortak olmakla birlikte, analizler içinde odaklandıkları konular ve boyutlarda farklılıklar bulunmaktadır (Yang ve Yuan, 2017). Bilimetri çalışmalarında, yazarların, anahtar kelimelerin ve atıfların farklı metriklerle hem özet istatistikleri verilmekte, hem de ortaklık, zaman ve kümelenme bağlamında ileri veri analizlerinin sonuçları, ağ ve yoğunluk görselleriyle sunulabilmektedir. Bu noktada, metin analitiği ve ağ modellerinden yararlanılmaktadır (Hosseini vd., 2018). Bu tür çalışmalarda sıklıkla, WoS, Scopus ve PubMed gibi bilimsel veri tabanları tarafından sağlanan bibliyometrik veriler kullanılır. Garfield (2009) bilimet-

rik yöntemin tarihsel gelişimini kronolojik yapıda detaylı olarak ele almıştır.

Analizler için Microsoft Office Word ve Excel, VOSviewer gibi farklı uygulamalardan ve yazılım ortamlarından yararlanılmıştır. Veri tabanından elde edilen WoS (Clarivates Analytcs) raporları ve sorguları, seçilen alandaki demografik dokuyu incelemek için kullanılmıştır. İleri veri analizleri kapsamında, alanın bilimsel perspektiflerini ortaya koymak amacıyla, alıntılar, ortak alıntılar, ortak yazarlar, ortak kelimeler, demografik karakteristikler ve bu kapsamda dergiler, ülkeler kurumlar arasındaki bağlantılar, kümeleme analizleri ve ağ modelleri ile ortaya çıkarılmış ve görseller olarak sunulmuştur. Bu kapsamda VOSviewer yazılımından ve bu yazılım içerisinde çalışan kümeleme tabanlı ağ çıkarım algoritmasından yararlanılmıştır (Waltman vd., 2013; Waltman vd.2010; van Eck vd., 2009).

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Türkiye’de hukuk fakültelerimizde görev yapan akademisyen sayısı toplamda 3.376’dır ve bu kadrolar 191 farklı kurumda görev yapmaktadır. Unvanlara göre dağılım ise şu şekildedir: profesör (f:462), doçent (f:227), öğretim görevlisi (f:337), araştırma görevlisi (f:1407), doktor öğretim üyesi (f:943). En yoğun akademik personele sahip ilk on kurum sırasıyla; İstanbul Üniversitesi (f:184), Dokuz Eylül Üniversitesi (f:106), Marmara Üniversitesi (f:103), Ankara Üniversitesi (f:92), Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi (f:89), Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (f:61), Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi (f:55), Anadolu Üniversitesi (f:55), Galatasaray Üniversitesi (f:51), Bursa Uludağ Üniversitesi (f:50) şeklindedir (YÖKAKADEMİK, 2021). İlk on kurumda toplamda 846 akademisyen yer almakta olup, bu kurumlar, 171 kurum içindeki toplam akademisyen sayısının yaklaşık dörte birine sahiptir.

Çalışmanın odaklandığı temel sorunlardan birisi, Türkiye’de hukuk alanında 3.376’ya çıkan akademisyen sayısının, uluslararası literatüre ne kadar katkı sunmuş olduğudur. WoS elbette, uluslararası literatür ölçüsü olarak tek mecra değildir; fakat geniş kapsamlı bir veri tabanı olması, barındırdığı dergilerin belirli bir standarda sahip, doçentlik kriterlerinde yer alan, alanlarında en önemli bilimsel tartışmaların gerçekleştirildiği, SSCI, SCI-Expanded, A&HCI gibi indekslerdeki dergilerin tarandığı en önemli bibliyometrik veri kaynağı olması açısından bir temsiliyet yeteneği bulunmaktadır.

Verilerin toplandığı gün itibarıyla WoS hukuk alanında 2000-2020 yılları arasında yayınlanmış doküman sayısı 240.001’dir. Bu çalışmaların 176.844’ü araştırma makalesi ve derleme türündedir. İlgili alanda Türkiye adresli doküman sayısı 722 ve araştırma/derleme türünde yayınlanmış doküman sayısı ise 629’dur. Yayın sayısı açısından oransal olarak bakıldığında, bu kategorideki yayın çok büyük olmadığı görülmektedir. Buradaki durumu detaylı incelemek adına, analizlere yayın sayısına

ek olarak, atıf sayısı, kurumlar, ülkeler, işbirlikleri, disiplinlerarası çalışmalar, fonlar, dergiler ve konular da dahil edilmiştir. Ayrıca kıyaslama yapabilmek için WoS hukuk alanına en çok katkı yapan 40 ülkenin yayın sayıları ve atıf istatistiklerine de yer verilmiştir.

4.1. WoS Hukuk Alanındaki Çalışmaların Değerlendirilmesi

WoS hukuk alanında küresel ölçekteki, en yoğun üretilen doküman türleri sırasıyla araştırma makalesi (f:169.922, %70,80), kitap bölümü (f:64.734, %26,97), editöryal materyal (f:26.631, 11,09), kitap değerlendirmesi (f:17.306, %7,21), bildiri (f:13.927, %5,80), derleme (f:6.922, %2,884), kitap (f:4.860, %2,02), şeklindedir. İlgili dokümanların en yoğun üretildiği diller ise sırasıyla, İngilizce (158.735, %89,76), İspanyolca (f:9.071, %5,12), Portekizce (f:2.914, %1,64), Rusça (f:1.892, %1,07), Almanca (f:1.643, %0,92), Fransızca (f:782, %0,44), İtalyanca (f:666, %0,37), Lehçe (f:292, %0,16), Türkçe (f:239, %0,13), Hırvatça (f:211, %0,11) şeklindedir. Ayrıca aşağıda Tablo 1 üzerinde, araştırma ve derleme türündeki dokümanların küresel ölçekte ve Türkiye özelinde 2000-2020 yılları arasındaki üretkenlik durumu gösterilmektedir.

Tablo 1. İlgili Alanda Yıllara Göre Çalışma Sayıları

Yıllar	Dünya		Türkiye		Yıllar	Dünya		Türkiye	
	N	%	N	%		N	%	N	%
2020	10.393	5,87	64	10,17	2009	8.011	4,53	9	1,43
2019	14.960	8,45	73	11,60	2008	6.600	3,73	9	1,43
2018	15.939	9,01	126	20,03	2007	5.516	3,11	18	2,86
2017	17.367	9,82	68	10,81	2006	5.093	2,88	8	1,27
2016	15.837	8,95	124	19,71	2005	4.003	2,26	5	0,79
2015	15.084	8,53	65	10,33	2004	3.435	1,94	1	0,15
2014	8.918	5,04	8	1,27	2003	3.439	1,94	1	0,15
2013	8.768	4,95	14	2,22	2002	3.163	1,78	3	0,47
2012	8.359	4,72	12	1,90	2001	3.173	1,79	0	0,00
2011	8.237	4,65	13	2,06	2000	3.379	1,91	0	0,00
2010	7.170	4,05	8	1,27					

Tablo 1’de yıllara göre, WoS hukuk alanında ve bu alandaki Türkiye adresli çalışmalarda üretkenlik artmıştır. Fakat Türkiye verilerinde her ne kadar yıllara göre artış gösterse de belirli ve sistemli bir artış görülmemektedir.

Hukuk alanındaki en yoğun işbirliği yapılan ilk beş alanın uluslararası ilişkiler (f:14.852, %8,39), kriminoloji penolojisi (f:8.325, %4,70), politika bilimi (f:7.306, %4,13), ekonomi (f:7.003, %3,96), çevre çalışmaları (f:4.667, %2,63) şeklindedir (Tablo 2). Küresel durumu ortaya koyan bu tablo, hukuk alanına pek çok araştırma alanındaki araştırmacının ilgi duyduğunu göstermektedir. Araştırma alanları analiz edildiğinde, hukuk alanındaki araştırmaların, uluslararası ilişkiler ve politik konular, etik ve suç bilimi, tıp hukuku, psikoloji, farmakoloji, sosyoloji, psikiyatri, tıp etiği, sağlık politikası, ekonomi, işletme, endüstri ilişkileri ve emek, kamu yönetimi, din, tarih, felsefe, sosyal psikoloji, aile çalışmaları, kadın çalışmaları,

Tablo 2. En Yoğun İşbirliği Yapılan 40 Araştırma Alanı

Sıra	Araştırma Alanı	N	%	Sıra	Araştırma Alanı	N	%
1	Uluslararası İlişkiler	14.852	8,39	21	Sağlık Politikası Hizmetleri	1.176	0,66
2	Kriminoloji Penolojisi	8.325	4,70	22	Eğitim ve Eğitim Araştırmaları	1.097	0,62
3	Politika Bilimi	7.306	4,13	23	Uygulama Psikolojisi	1.038	0,58
4	Ekonomi	7.003	3,96	24	Bilgi Bilimi, Kütüphane Bilimi	1.031	0,58
5	Çevre Çalışmaları	4.667	2,63	25	Sosyal Psikoloji	935	0,52
6	Etik	3.742	2,11	26	Aile Çalışmaları	930	0,52
7	Tıp Hukuku	3.632	2,05	27	Kadın Çalışmaları	858	0,48
8	İşletme	3.257	1,84	28	Endüstri İlişkileri, Emek	779	0,44
9	Psikoloji ve Multidisipliner	3.073	1,73	29	Gıda Bilimi ve Teknolojisi	710	0,40
10	Psikiyatri	3.030	1,71	30	Kentsel Çalışmalar	664	0,37
11	Sosyal Sorunlar	2.566	1,45	31	İletişim	655	0,37
12	Tıp Etiği	2.536	1,43	32	Beslenme, Diyetetik	650	0,36
13	Sosyoloji	2.492	1,40	33	Demografi	649	0,36
14	Alan Çalışmaları	2.056	1,16	34	Etnik Çalışmalar	623	0,35
15	Tarih	1.944	1,09	35	Farmakoloji Eczacılık	610	0,34
16	İşletme Finansı	1.802	1,01	36	Çevre Bilimleri	592	0,33
17	Disiplinlerarası Sosyal Bilimler	1.763	0,99	37	Kamu, Çevre İş Sağlığı	532	0,30
18	Din	1.445	0,81	38	Sosyal Bilimler Tarihi	525	0,29
19	Felsefe	1.277	0,72	39	Sosyal Bilimler Biyomedikal	501	0,28
20	Kamu Yönetimi	1.184	0,67	40	Dil, Dilbilimi	464	0,26

demografi, etnik çalışmalar, eğitim ve eğitim araştırmaları, bilgi bilimi ve kütüphane bilimi, kentsel çalışmalar, çevre çalışmaları, çevre bilimleri gibi alanlar ile ilişkili olduğu, bu disiplinlerdeki araştırmacılar ile birlikte çalışmaların gerçekleştirildiği görülmektedir.

Hukuk alanındaki uluslararası araştırmalara verilen destekler Tablo 3 üzerinde gösterilmektedir. Hukuk alanındaki çalışmalara verilen destek sayısının tıp, mühendislik, doğa bilimleri gibi alanlara göre daha az olduğu ifade edilebilir. Amerika Birleşik Devletleri (ABD), İngiltere, Avustralya, Japonya, Avrupa Birliği, Hollanda, İsviçre gibi ülkeler ve ülke topluluklarının bu yönde çalışmalara fon sağladığı görülmüştür.

WoS hukuk alanında yayın ve atıflarıyla öne çıkan ilk 40 ülke Tablo 4 üzerinde gösterilmektedir. En fazla dünya literatürüne katkı sunan ilk üç ülke tüm literatürün neredeyse yarısını üretmiştir. En üretken ilk on ülke, ABD (*f*:61.202, %34,60), İngiltere (*f*:19.259, %10,89), Avustralya (*f*:10.381, %5,87), İspanya (*f*:6.300, %3,56), Hollanda (*f*:6.227, %3,52), Almanya (*f*:6.054, %3,42), Kanada (*f*:5.999, %3,39), İtalya (*f*:4.850, %2,74), Çin (*f*:3.661, %2,07), Brezilya (*f*:3.281, %1,85), şeklindedir. Türkiye hukuk alanındaki çalışmalar konusunda 629 çalışma ile (#atıf:893, atıf ort:1,42) dünyadaki hukuk alanındaki bilimsel üretkenlik hususunda, Belçika, Güney Afrika, Kolombiya, İsrail, Yeni Zelanda, Polonya, Danimarka, Norveç, Şili, Galler, Portekiz, Güney Kore gibi pek çok ülkeden sonra gelmekte ve dünyada 36. sırada yer almaktadır. Bu durum literatür bölümünde ifade ettiğimiz hukuk biliminin gerçekliği, toplumların, bilim, teknoloji, sanayi ve toplumsal değişime küresel ölçekte uyumlanma gereksinimi de dikkate alındığında iyi bir tablo ile karşılaşmadığımızı ortadadır.

Tablo 3. Çalışmalara En Yoğun Destek Veren Kurumlar

Sıra	Fon Kuruluşları	N	%
1	United States Department of Health Human Services	652	0,36
2	National Institutes of Health USA	626	0,35
3	Economic Social Research Council	372	0,21
4	Australian Research Council	370	0,20
5	National Science Foundation	326	0,18
6	Social Sciences and Humanities Research Council of Canada	252	0,14
7	Ministry of Education Culture Sports Science and Technology Japan Mext	220	0,12
8	Japan Society for The Promotion Of Science	214	0,12
9	NIH National Human Genome Research Institute	206	0,11
10	Grants in Aid for Scientific Research Kakenhi	201	0,11
11	European Research Council	166	0,09
12	NIH National Institute of Mental Health	147	0,08
13	European Union	143	0,08
14	Netherlands Organization for Scientific Research Nwo	91	0,05
15	Arts and Humanities Research Council	87	0,04
16	Nih Eunice Kennedy Shriver National Institute of Child Health Human Development	85	0,04
17	National Institute on Drug Abuse	85	0,04
18	Wellcome Trust	69	0,03
19	Swiss National Science Foundation	67	0,03
20	NSF Directorate for Social Behavioral Economic Sciences	66	0,03

Aşağıda uluslararası yayınların en fazla yayınlandığı dergiler incelendiğinde, en yoğun yayın üretilen ilk beş derginin sırasıyla, Journal of Law Medicine Ethics, Fordham Law Review, International Journal of Law And Psychiatry, Aba Journal, American Journal of International Law, Behavioral Sciences The Law, Notre Dame Law Review, Washington Quarterly, University of Chicago Law Review, Boston University Law Review, şeklindedir. Beş yıllık etki değeri (5YIF) konusunda bu tablo değerlendirildiğinde, Harvard Law Review (5YIF: 4,80),

Tablo 4. Dünya Çapında En Üretken İlk 40 Ülke

Sıra	Ülke	N	#Atıf	Atıf Ort.	Sıra	Ülke	N	#Atıf	Atıf Ort.
1	ABD	61.202	541.784	8,85	21	Yeni Zelanda	1.104	4.707	4,26
2	İngiltere	19.259	92.293	4,79	22	İrlanda	1.051	3.212	3,06
3	Avustralya	10.381	37.111	3,57	23	Singapur	1.041	2.424	2,33
4	İspanya	6.300	7.166	1,14	24	Polonya	1.009	787	0,78
5	Hollanda	6.227	25.579	4,11	25	Avusturya	966	2.952	3,06
6	Almanya	6.054	22.525	3,72	26	Norveç	960	5.364	5,59
7	Kanada	5.999	39.880	6,65	27	Danimarka	947	3.325	3,51
8	İtalya	4.850	12.348	2,55	28	Finlandiya	932	3.038	3,26
9	Çin	3.661	8.437	2,30	29	Japonya	926	2.420	2,61
10	Brezilya	3.281	2.749	0,84	30	Arjantin	874	980	1,12
11	Belçika	3.262	11.503	3,53	31	Meksika	855	1.003	1,17
12	İsviçre	2.862	9.984	3,49	32	Şili	844	729	0,86
13	Fransa	2.776	7.054	2,54	33	Galler	814	3.548	4,36
14	Rusya	2.547	1.179	0,46	34	Portekiz	721	1.027	1,42
15	İskoçya	2.214	7.857	3,55	35	Güney Kore	653	1.731	2,65
16	Güney Afrika	2.097	4.361	2,08	36	Türkiye	629	893	1,42
17	Kolombiya	1.999	837	0,42	37	Tayvan	463	1.555	3,36
18	İsrail	1.638	10.495	6,41	38	Malezya	455	504	1,11
19	İsveç	1.333	8.918	6,69	39	Kuzey İrlanda	454	3.438	7,57
20	Hindistan	1.258	3.066	2,44	40	Hırvatistan	409	279	0,68

Tablo 5. İlgili Alanda En Yoğun Yayın Yapılan Dergiler (İlk 20)

Sıra	Dergi İsmi	5YIF	Derginin Odaklandığı Araştırma Alanı	Yayıncı Ülke	N	%
1	Journal of Law Medicine Ethics	1,13	Sosyal Bilimler - Diğer Konular; Hükümet ve Hukuk; Tıp Etiği; Adli Tıp	ABD	1.736	0,98
2	Fordham Law Review	0,94	Hükümet ve Hukuk	ABD	1.719	0,97
3	International Journal of Law And Psychiatry	1,51	Hükümet ve Hukuk; Psikiyatri	İngiltere	1.276	0,72
4	Aba Journal	-	Hükümet ve Hukuk	ABD	1.110	0,62
5	American Journal of International Law	2,01	Uluslararası ilişkiler; Hükümet ve Hukuk	ABD	1.044	0,59
6	Behavioral Sciences The Law	1,23	Psikoloji; Hükümet ve Hukuk	ABD	1.004	0,56
7	Notre Dame Law Review	1,20	Hükümet ve Hukuk	ABD	983	0,55
8	Washington Quarterly	1,21	Uluslararası ilişkiler; Hükümet ve Hukuk	İngiltere	982	0,55
9	University of Chicago Law Review	2,83	Hükümet ve Hukuk	ABD	966	0,54
10	Boston University Law Review	1,64	Hükümet ve Hukuk	ABD	960	0,54
11	Psychology Crime Law	1,57	Kriminoloji ve Penoloji; . Hükümet ve Hukuk; Psikoloji	İngiltere	950	0,53
12	Medicine Science and The Law	0,76	Hükümet ve Hukuk; Adli Tıp; Patoloji	ABD	942	0,53
13	Iowa Law Review	1,12	Hükümet ve Hukuk	ABD	938	0,53
14	University of Illinois Law Review	0,90	Hükümet ve Hukuk	ABD	913	0,51
15	Columbia Law Review	3,65	Hükümet ve Hukuk	ABD	891	0,50
16	Law And Human Behavior	2,96	Hükümet ve Hukuk; Psikoloji	ABD	888	0,50
17	Minnesota Law Review	1,59	Hükümet ve Hukuk	ABD	888	0,50
18	Harvard Law Review	4,80	Hükümet ve Hukuk	ABD	867	0,49
19	Journal of The American Academy of Psychiatry And The Law	1,60	Hükümet ve Hukuk; Psikiyatri	ABD	862	0,48
20	Vanderbilt Law Review	1,95	Hükümet ve Hukuk	ABD	842	0,47

Columbia Law Review (5YIF: 3,65) ve Law and Human Behavior (5YIF: 2,96) en yüksek etki değeri ile ilk üçte yer almaktadır. Bilindiği üzere, etki değeri yayıncılık faaliyetleri açısından yayın yapılan yerin değerini gösteren, araştırmacıların atıf yapma derecesi için bir ölçüt ve alanda kıymet görmesinin bir göstergesi olarak görülmektedir. Yayıncı ülkelerin ise, sadece ABD ve İngiltere olması hukuk alanında yayıncılık faaliyeti gösteren dergiler için de bir başka ilginç noktadır.

Tablo 6'da hukuk alanında ilgili doküman türlerinde bilimsel üretkenliğin en fazla olduğu kurumlar listelen-

miştir. Tablo 6'nın yükseköğretim kurumları için ortak işbirliği, akademisyen değişimi, doktora ve yüksek lisans arayışında olan araştırmacılar için güzel bir referans veri olduğu ifade edilebilir. Kurumlar ülkeler boyutunda değerlendirildiğinde, ABD ve İngiltere'nin üst sıralarda yer aldığı göze çarpmaktadır. Araştırmacılar için bir diğer farklı ve dikkat edilmesi gereken ülke Avustralya'dır (Melbourne ve New South Wales Sydney Üniversiteleri). Kurumların atıf ortalamaları dikkate alındığında, Yale Üniversitesi, Harvard Üniversitesi, Chicago Üniversitesi öne çıkan üniversitelerdir. Hukuk alanındaki üniversite-

Tablo 6. Hukuk Alanındaki En Üretken 20 Kurum

Sıra	Kurum	Ülke	N	#Atıf	Atıf Ort.	h- indeks	%
1	Kaliforniya Sistem Üniversitesi	ABD	4.088	60.156	14,79	96	2,30
2	London Üniversitesi	İngiltere	4.069	24.745	6,08	57	2,29
3	Harvard Üniversitesi	ABD	2.897	48.847	16,86	94	1,63
4	New York Üniversitesi	ABD	2.052	28.151	13,72	72	1,15
5	Oxford Üniversitesi	İngiltere	1.847	10.920	5,91	45	1,04
6	Columbia Üniversitesi	ABD	1.768	25.521	14,43	75	0,99
7	Yale Üniversitesi	ABD	1.753	31.461	17,95	82	0,98
8	Chicago Üniversitesi	ABD	1.709	28.185	16,49	71	0,96
9	Georgetown Üniversitesi	ABD	1.610	18.733	11,64	57	0,90
10	Kaliforniya Berkeley Üniversitesi	ABD	1.579	23.666	14,99	68	0,89
11	Cambridge Üniversitesi	İngiltere	1.402	7.667	5,47	36	0,79
12	Pennsylvania Üniversitesi	ABD	1.359	17.654	12,99	60	0,76
13	Stanford University	ABD	1.306	17.752	13,59	61	0,73
14	Florida Sistem Devlet Üniversitesi	ABD	1.228	16.387	13,34	58	0,69
15	Melbourne Üniversitesi	Avustralya	1.222	5.397	4,42	28	0,68
16	George Washington Üniversitesi	ABD	1.152	11.183	9,71	47	0,64
17	Northwestern Üniversitesi	ABD	1.145	14.153	12,36	49	0,64
18	New South Wales Sydney Üniversitesi	Avustralya	1.082	4.522	4,18	28	0,61
19	Michigan Sistem Üniversitesi	ABD	1.068	14.075	13,18	55	0,60
20	Michigan Üniversitesi	ABD	1.066	14.075	13,20	55	0,60

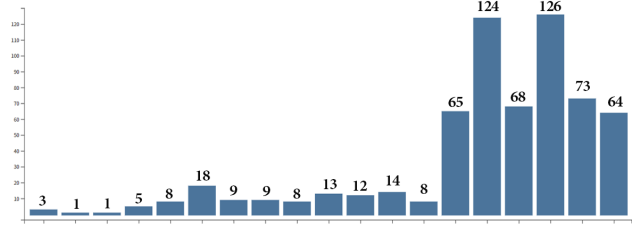
telerimiz için, listenin üst sıralarında yer alan bu üniversiteler ile ortak işbirliği, ortak çalışma, araştırmacı değişimi gibi konularda çalışmaları önerilebilir. Alanın özellikleri dikkate alınarak, atama ve yükseltme kriterlerinin, uluslararası araştırma yapmayı motive edecek şekilde revize edilmesi, yükseltilmesi, performans ölçütlerinin belirlenmesi sağlanabilir. Bilimsel üretkenliğin sürekli daha iyiye gidebileceği bir sistem inşa edilebilir. Kellevezir vd. (2019), hukuk fakültelerinin öğrenci kontenjanlarının zaman içinde mesleki alandaki taleplere göre değişim gösterdiğini, kontenjanlarla orantılı olarak, mezunların bir bölümünün akademisyenlik mesleğini tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Konu bu yönüyle değerlendirildiğinde, öğrencileri okul döneminde bilimsel çalışmalarda bulunmaları, bu çalışmaların öğretim üyelerince koordine edilmesi desteklenmesi, rehberlik edilmesi önemli ve değerli görülmektedir.

4.2. WoS Hukuk Alanında Türkiye Adresli Çalışmaların Değerlendirilmesi

Türkiye 722 çalışma (%0,30) ile Günay Kore ($f:787$)'nin ardından 37. sırada yer almaktadır. WoS hukuk alanında en üretken ilk beş ülke yukarıda da ifade edildiği gibi, ABD ($f:73.825$, %30,76) İngiltere ($f:25.583$, %10,66), Avustralya ($f:12.645$, %5,26), İspanya ($f:8.170$, %3,40), Hollanda ($f:8.126$, %3,38), şeklindedir. Dokümanların türlerine göre dağılımı sırasıyla; araştırma makalesi ($f:620$, %85,87), kitap bölümü ($f:163$, %22,57), bildiriler ($f:55$, %7,61), editöryal materyal ($f:29$, %4,01), kitap derlemesi ($f:15$, %2,07), derleme makale ($f:9$, %1,24), şeklindedir. Türkiye adresli çalışmaların üretildikleri dillere göre dağılımı, İngilizce ($f:40$, %64,07), Türkçe ($f:222$, %35,29), Almanca ($f:2$, %0,31), Fransızca ($f:1$, %0,15), Rusça ($f:1$, %0,15) şeklindedir. Türkiye 629 (%0,35) doküman ile 36. sırada yer almaktadır. Aşağıda sırasıyla Türkiye adresli

629 çalışma bibliyometrik ve bilimetric yöntemleri kapsamındaki teknikler ile analiz edilmektedir.

İlgili konuda yapılan çalışmaların *H*-index değeri 14, toplam 629 araştırma ve derleme makalesi için alınan atıf sayısı 893 ve ortalama atıf sayıları 1,42'dir. Bu değerler, literatürde ilgi gören bir konu olduğunun göstergesidir. Yıllara göre üretilen çalışmaların durumu incelendiğinde yıllara göre üretkenliğin arttığı görülmektedir.

Şekil 1. Yıllara Göre Türkiye Adresli Hukuk Alanındaki Araştırmaların Durumu

629 doküman 720 farklı araştırmacı tarafından üretilmiştir. Tablo 7 üzerinde hukuk alanında uluslararası literatüre katkı sunmuş araştırmacılar listelenmektedir. Özel üniversitelerdeki (İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi, Nişantaşı Üniversitesi, Bilkent Üniversitesi, Koç Üniversitesi gibi.) akademisyenlerin alandaki üretkenliği göze çarpmaktadır. Ayrıca Türkiye adresli hukuk çalışmalarına, Türk akademisyenlerin yurtdışından katkısı veya Türkiye'deki üniversitelerden yabancı araştırmacıların katkı sunduğu görülmektedir.

Tablo 7'deki sıralamalarda, devlet üniversitelerinden çok, özel üniversitelerin burada yer alması değerlendirilmesi gereken bir bulgudur. Hukuk alanında daha üst sıralarda yer almak hedefleniyorsa, buradaki performansı yükseltecek çözümler aranmalı ve araştırmacılar teşvik edilmelidir. Hukuk alanında yükseköğretim kurumlarımızın WoS üzerindeki üretkenlik durumu Tablo 8 üzerinde

Tablo 7. İlgili Konuda En Üretken Araştırmacılar (Minimum 4 Yayın)

Sıra	Araştırmacı	Kurum	h- index	#Atıf	N	Atıf Ort.	%
1	Oral N	İstanbul Bilgi Üniversitesi	3	19	12	1,58	1,90
2	Gurkaynak G	İstanbul Bilgi Üniversitesi	4	30	10	3,00	1,59
3	Taplin R	Osaka Şehir Üniversitesi	0	0	9	0	1,43
4	Bac M	Sabancı Üniversitesi	2	12	7	1,71	1,11
5	İncaz S	Nişantaşı Üniversitesi	0	0	7	0	1,11
6	Karan H	Ankara Üniversitesi	1	5	7	0,71	1,11
7	Vinx L	Bilkent Üniversitesi	2	27	7	3,86	1,11
8	Ekmekci PE	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi	1	3	6	0,50	0,95
9	Yılmaz I	ELIG Gurkaynak Attorneys At Law	3	23	5	4,60	0,95
10	Cali B	Hertie Sch Governance	1	4	5	0,80	0,79
11	Kaya E	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	1	3	5	0,60	0,79
12	Savasan Z	Selçuk Üniversitesi	0	0	5	0	0,79
13	Arda B	Ankara Üniversitesi	0	0	4	0	0,63
14	Budak T	İnönü Üniversitesi	2	9	4	2,25	0,63
15	Demirkol B	Galatasaray Üniversitesi	2	7	4	1,75	0,63
16	Elvan OD	İstanbul Üniversitesi	1	3	4	0,75	0,63
17	Onok RM	Koç Üniversitesi	1	1	4	0,25	0,63
18	Oral T	Ankara Üniversitesi	0	0	4	0	0,63
19	Ozmumcu S	İstanbul Üniversitesi	0	0	4	0	0,63
20	Sahin H	Maltepe Üniversitesi	0	0	4	0	0,63
21	Yukselbaba U	İstanbul Üniversitesi	1	1	4	0,25	0,63

Tablo 8. İlgili Konuda Kurumlarımızın WoS Üzerindeki Üretkenlik Durumu (Minimum 5 Yayın)

Sıra	Kurumlar	N	%	Sıra	Kurumlar	N	%
1	İstanbul Üniversitesi	126	20,03	23	Nişantaşı Üniversitesi	8	1,27
2	Koç Üniversitesi	37	5,88	24	Yıldız Teknik Üniversitesi	8	1,27
3	Bilkent Üniversitesi	36	5,72	25	Anadolu Üniversitesi	7	1,11
4	Ankara Üniversitesi	35	5,50	26	Bahçeşehir Üniversitesi	7	1,11
5	İstanbul Bilgi Üniversitesi	32	5,08	27	Gürkaynak Av. Bürosu	7	1,11
6	Galatasaray Üniversitesi	24	3,81	28	İnönü Üniversitesi	7	1,11
7	Marmara Üniversitesi	16	2,54	29	ODTÜ	7	1,11
8	Sabancı Üniversitesi	15	2,38	30	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi	7	1,11
9	Boğaziçi Üniversitesi	12	1,90	31	Uludağ Üniversitesi	7	1,11
10	Dokuz Eylül Üniversitesi	12	1,90	32	Kocaeli Üniversitesi	6	0,95
11	İstanbul Teknik Üniversitesi	12	1,90	33	Maltepe Üniversitesi	6	0,95
12	Türk Alman Üniversitesi	12	1,90	34	Londra Üniversitesi	6	0,95
13	Selçuk Üniversitesi	10	1,59	35	Yeditepe Üniversitesi	6	0,95
14	CTR Japanese East Asian Studies	9	1,43	36	Akdeniz Üniversitesi	5	0,79
15	Hacettepe Üniversitesi	9	1,43	37	Anayasa Mahkemesi Türkiye	5	0,79
16	Kadir Has Üniversitesi	9	1,43	38	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	5	0,79
17	Osaka Şehir Üniversitesi	9	1,43	39	Türkiye Adalet Bakanlığı	5	0,79
18	Disiplinlerarası İşletme Araştırmaları Derneği	9	1,43	40	Piri Reis Üniversitesi	5	0,79
19	Bahçeşehir Üniversitesi	9	1,43	41	Sakarya Üniversitesi	5	0,79
20	Mumbai Üniversitesi	9	1,43	42	Kaliforniya Sistem Üniversitesi	5	0,79
21	Varşova Üniversitesi	9	1,43	43	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	5	0,79
22	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	8	1,27				

ifade edilmektedir. En üretken ilk beş kurum, İstanbul Üniversitesi ($f:126$), Koç Üniversitesi ($f:37$), Bilkent Üniversitesi ($f:36$), Ankara Üniversitesi ($f:35$), İstanbul Bilgi Üniversitesi ($f:32$) şeklindedir.

YÖKAKADEMİK (2021) verilerine göre, en fazla akademik personele sahip kurumlar sırasıyla; İstanbul Üniversitesi ($f:184$), Dokuz Eylül Üniversitesi ($f:106$), Marmara Üniversitesi ($f:103$), Ankara Üniversitesi ($f:92$), Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi ($f:89$) gibi devlet üniversiteleridir. Fakat araştırmacı bölümünde de tartıştığımız gibi uluslararası literatüre katkı noktasında özel üniver-

siteler ve Türkiye'ye gelen yabancı araştırmaların katkısı daha ön plana çıkmaktadır.

Türkiye adresli çalışmalarda en yoğun işbirliği yapılan ülkeler ve çalışma sayıları sırasıyla; ABD ($f:32$, %5,08), İngiltere ($f:29$, %4,61), Almanya ($f:14$, %2,22), Hindistan ($f:10$, %1,59), İsviçre ($f:10$, %1,59), Japonya ($f:9$, %1,43), Çin ($f:9$, %1,43), Polonya ($f:9$, %1,43), İtalya ($f:8$, %1,27), Avustralya ($f:5$, %0,79), Avusturya ($f:5$, %0,79), Fransa ($f:5$, %0,79), Hollanda ($f:5$, %0,79) şeklindedir. Bu tablo değerlendirildiğinde, ABD, İngiltere ve Almanya'nın ön plana çıktığı görülebilir. Gerçekleştirilen çalışmaların,

yoğunlaştığı alanlar ise sırasıyla, çevre çalışmaları (*f*:56, %8,90), çevre bilimleri (*f*:43, %6,83), kamu-çevre-iş-sağlığı (*f*:42, %6,67), ekonomi (*f*:34, %5,40), uluslararası ilişkiler (*f*:34, %5,40), alan çalışmaları (*f*:19, %3,02), politika bilimi (*f*:17, %2,70), kriminoloji-penoloji (*f*:14, 2,22), sosyal konular (*f*:13, %2,06), işletme (*f*:10, %1,59), yönetim (*f*:10, %1,59), tıp hukuku (*f*:10, %1,59), patoloji (*f*:10, %1,59), din

(*f*:9, %1,43), demografi (*f*:8, %1,27), kamu yönetimi (*f*:7, %1,11), etik (*f*:5, %0,79), aile çalışmaları (*f*:5, %0,79), şeklidir.

Fon ajanlarına göre dağılımı, Tubitak (*f*:4, %0,63), Ulusal Sağlık Enstitüleri ABD (*f*:2, %0,31), Ulusal Sağlık Enstitüleri Fogarty Uluslararası Merkezi (*f*:2, %0,31), Avrupa

Tablo 9. Makalelerinin En Yoğun Yayınlandığı İlk 20 Dergi (Minimum 5 Yayın)

Sıra	Dergi	FYIF	Yayınlayan Ülke	Araştırma Alanı	N	%
1	İstanbul Hukuk Mecmuası	-	Türkiye	Hükümet ve Hukuk	230	36,56
2	Medicine and Law	-	Güney Afrika	Hükümet ve Hukuk	15	2,38
3	European Journal of Law and Economics	0,80	ABD	İşletme & Ekonomi; Hükümet ve Hukuk	13	2,06
4	Journal of Maritime Law and Commerce	0,15	ABD	Uluslararası ilişkiler; Hükümet ve Hukuk	11	1,74
5	Medicine Science and The Law	0,76	ABD	Hükümet ve Hukuk; Adli Tıp; Patoloji	10	1,59
6	International Review of Law and Economics	0,93	ABD	İşletme & Ekonomi; Hükümet ve Hukuk	9	1,43
7	Computer Law Security Review	1,59	İngiltere	Hükümet ve Hukuk	8	1,27
8	European Journal of Migration and Law	0,92	Hollanda	Demografi; Hükümet ve Hukuk	8	1,27
9	Juridical Tribune Tribuna Juridica	-	Romanya	Hükümet ve Hukuk	7	1,11
10	European Business Organization Law Review	0,44	ABD	İşletme & Ekonomi; Hükümet ve Hukuk	6	0,95
11	International Journal of Constitutional Law	1,50	İngiltere	Hükümet ve Hukuk	6	0,95
12	International Journal of Law Crime and Justice	0,91	İngiltere	Kriminoloji ve Penoloji; Hükümet ve Hukuk	6	0,95
13	International Journal of Human Rights	-	İngiltere	Hükümet ve Hukuk	5	0,79
14	Secularism and State Religion in Modern Turkey Law Policy Making and The Diyanet	-	Türkiye	Hükümet ve Hukuk; Din	5	0,79
15	Ejournal of Tax Research	-	Avustralya	Hükümet ve Hukuk	4	0,63
16	European Constitutional Law Review	1,71	Hollanda	Hükümet ve Hukuk	4	0,63
17	International Journal of Law and Psychiatry	1,51	İngiltere	Hükümet ve Hukuk; Psikiyatri	4	0,63
18	International Journal of Law Policy and The Family	0,72	İngiltere	Aile Çalışmaları; Hükümet ve Hukuk	4	0,63
19	Intertax	-	Hollanda	Hükümet ve Hukuk	4	0,63
20	Law & Society Review	2,19	ABD	Hükümet ve Hukuk, Sosyoloji	3	0,46

Tablo 10. Türkiye Adresli Hukuk Alanındaki Makalelerde En Yoğun Atıf Verilen Referanslar

Sıra	Künye	Kitap/Dergi İsmi	Yıl	#Atıf
1	Tekinay, S.S., Akman, S., Burcuoğlu, H., & Altop, A. (1993). Tekinay Borçlar Hukuku. Filiz Yayınevi: İstanbul.	Tekinay Borçlar Hukuku Genel Hükümler (7. Baskı)	1993	9
2	Eren, F. (2015). Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 19. Baskı. Yetkin Yayınları: Ankara.	Borçlar Hukuku Genel Hükümler	2015	8
3	Eren, F. (2017). Borçlar Hukuku Genel Hükümler (23. Baskı). Yetkin Yayınları: Ankara.	Borçlar Hukuku Genel Hükümler	2017	7
4	Pekcanitez, H., Atalay, O., & Özkes, M. (2013). Medenî Usûl Hukuku (14. Baskı). Seçkin Yayıncılık: Ankara.	Medenî Usûl Hukuku	2013	7
5	Kuru, B. (2001). Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. II, 6. Baskı. Demir Yayıncılık: İstanbul.	Hukuk Muhakemeleri Usulü	2013	7
6	Tekinay, S.S. (1990). Türk Aile Hukuku (7. Baskı). Beta: İstanbul.	Türk Aile Hukuku	1990	7
7	Yavuz, C. (2014). Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler. Beta: İstanbul.	Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler	2014	7
8	Muşul, T. (2016). Tebligat Hukuku, 6. Baskı. Adalet Yayınevi: Ankara.	Tebligat Hukuku	2016	6
9	Sağlam, F. (1982). Temel Hakların Sınırlanması ve Özü. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi.	Temel Hakların Sınırlanması Ve Özü	1982	6
10	Tekinay, S.S., & Akman, S. (1993). Borçlar Hukuku Genel Hükümler. Filiz Kitabevi: İstanbul.	Borçlar Hukuku Genel Hükümler	1993	6
11	Tekinalp, Ü. (2012). Fikri Mülkiyet Hukuku, 10. Baskı. Vedat Kitapçılık: İstanbul.	Fikri Mülkiyet Hukuku	2012	6
12	Yılmaz, E., & Çağlar, T. (2013). Tebligat Hukuku, 6. Baskı. Yetkin Yayınları: Ankara.	Tebligat Hukuku	2013	6
13	Karlı, A. (2014). Medeni Muhakeme Hukuku, 3. Baskı. Alternatif Yayıncılık: İstanbul.	Tebligat Hukuku	2014	6
14	Öztaş, B. (2015). Aile Hukuku (6. Baskı). Turhan Kitabevi: Ankara.	Aile Hukuku	2015	6
15	Akten, N. (2006). Shipping accidents: a serious threat for marine environment. Journal of the Black sea/Mediterranean environment, 12(3), 269-304.	Journal Of The Black Sea/Mediterranean Environment	2006	5
16	Öztaş, B. (2004). Aile hukuku: Evliliğin kurulması-evliliğin hükümleri-evlilikte mal rejimi-evliliğin sona ermesi. Turhan Kitabevi: Ankara.	Aile hukuku: Evliliğin kurulması-evliliğin hükümleri-evlilikte mal rejimi-evliliğin sona ermesi.	2004	5
17	Feyzioğlu, F. N., & Hukuku, A. (1986). Yeniden Gözden Geçirilmiş, Genişletilmiş 3. Baskı. Filiz Kitabevi: İstanbul.	Yeniden Gözden Geçirilmiş, Genişletilmiş	1986	5
18	Deliduman, S. (2014). Tebligat hukuku bilgisi: 4829 sayılı kanunla yapılan değişikliklere göre gözden geçirilmiş. 5. Baskı. Yetkin Yayınları: Ankara.	Tebligat Hukuku Bilgisi	2014	5
19	Erdem, M. (2010). Özel Hukukta Zamanasımı. On İki Levha Yayıncılık: İstanbul.	Özel Hukukta Zamanasımı	2010	5
20	Serozan, R., & Engin, B.İ. (2014). Miras Hukuku (4. Baskı). Seçkin Yayıncılık: Ankara.	Miras Hukuku	2014	5

Komisyonu ($f:3$, %0,47), Amerika Birleşik Devletleri Sağlık Bakanlığı İnsani Hizmetler Birimi ($f:2$, %0,31), şeklindedir. Bunlar harici farklı alanlarda Avusturya Ulusal Bankası, İngiliz Akademisi Newton Bursu, Danimarka Ulusal Araştırma Vakfı, Koç Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye Cumhuriyeti Kalkınma Bakanlığı, Raoul Wallenberg Enstitüsü, kimi pek çok farklı kurumun Türkiye adresli hukuk alanındaki araştırmalara destek sağlamıştır.

Aşağıda çalışmaların en yoğun yayınlandığı ilk 20 dergi Tablo 9, Türkiye adresli hukuk alanındaki makalelerde en yoğun atıf verilen referanslar Tablo 10, en yoğun atıf alan çalışmalar Tablo 11 üzerinde gösterilmektedir. İstanbul Üniversitesi “Hukuk Fakültesi Mecmuası” toplamda çalışmaların %36’sını yayınlamıştır. İlgili dergi Emerging Sources Citation Index (ESCI)’de taranan Türkiye adresli bir dergidir.

Türkiye adresli çalışmaların yayınlandığı dergilerin, tıp ve hukuk, Avrupa ekonomisi ve hukuk, denizcilik hukuku ve ticaret, Avrupa’da mülteci ve hukuk alanı, bilgisayar hukuku ve güvenlik değerlendirmesi kapsamında olması, sayısal olarak az olursa da pek çok farklı alanda yapıldığı görülmektedir. Bu çeşitlilik içinde işlenen konular daha kapsamlı ele alındığında; tıp ve hukuk, Avrupa ekonomisi, Avrupa Ticaret Örgütü ve hukuk; denizcilik hukuku ve ticaret; Avrupa mülteci, göç, göçmenlik ve hukuk alanı; bilgisayar hukuku ve güvenlik değerlendirmesi; Avrupa ve uluslararası anayasa hukuku incelemesi, başlıkları odağında çalışmaların gruplandığı görülebilmektedir.

Örneğin tıp ve hukuk alanındaki konuların, embriyo ve embriyonik kök hücre tartışmaları (Sayar, 2017), etik açısından onkoloji ve temel sorunlar (Bulut vd., 2018), araştırmaların suistimali ve ihlaller (Gokcay ve Arda, 2017; Ekmekci, 2016), adli tıp teknolojileri ve adli tıp ile ilişkili çeşitli araştırmalar (Karadayı vd., 2020; Canturk vd., 2009; Azmak, 2007; Kurtulus vd., 2013), afet, tıp ve etik değerler (Sevimli vd., 2015), gibi konularda olduğu görülmektedir. Fakat Türkiye bilimsel üretkenlik konusunda özellikle tıp ve hemşirelik alanlarında üst sıralarda yer alan bir ülkedir (Damar vd., 2018). Araştırmacı ve akademisyenlerimizin, bu alanlar ile hukuk alanını ilişkilendiren veya adli tıp alanı ile doğrudan ilişkili olan multidisipliner alanlarda daha iddialı olabileceği gözden kaçırılmamalıdır.

Hukuk, ticaret ve ekonomi, Avrupa Ekonomisi, Avrupa Ticaret Örgütü alanında çalışmalar değerlendirildiğinde; anonim şirketlerde ezilen azınlık hisselerinin satın alınması: Türk, İsviçre ve İngiliz hukukunun karşılaştırmalı analizi (Veziroğlu, 2018), özel amaçlı satın alma şirketlerinin teşvik yapısı (Nilsson, 2018), sınır ötesi birleşmelerde azınlık hissedarlarının korunması (Kurtulan, 2017), Türk Sözleşme Hukuku Reformu (Büyüksagis, 2016), Yeni Türk Ticari sözleşmelerde en çok kayırılan ulus hükümleri (Gürkaynak vd., 2016), Türk sözleşme hukukunda iyi niyet ilkesi (Schäfer ve Aksoy, 2016), Bağımsız düzenleyici kurumların bağımsızlığı ve hesap verebilirliği: Türkiye örneği (Çetin vd., 2016), Türk sözleşme hukukunda hukuk ve ekonomi açısından ekonomik

Tablo 11. Türkiye Adresli Hukuk Alanındaki Makalelerde En Yoğun Atıf Alan Çalışmalar (İlk 15 Eser)

Sıra	Başlık	Dergiler	5YIF	Yazarlar	Yıl	#Atıf
1	Progress, unity, and democracy: Dissolving political parties in Turkey	Law & Society Review	2,19	Kogacioglu, D.	2004	46
2	On lie detection “Wizards”	Law and Human Behavior	2,96	Bond, C.F.; Uysal, A.	2007	40
3	An economic analysis of color-blind affirmative action	Journal of Law Economics & Organization	1,28	Fryer Jr, R. G.; Loury, G.C.; Yuret, T.	2008	39
4	The politics of de-delegation: Regulatory (in)dependence in Turkey	Regulation & Governance	3,86	Ozel, I.	2012	33
5	Analysis of relationship between efficiency of justice services and salaries of judges with two-stage DEA method	European Journal of Law and Economics	0,80	Deyneli, F.	2012	29
6	Juvenile delinquency in a developing country: A province example in Turkey	International Journal of Law and Psychiatry	1,51	Ozen, S.; Ece, A.; Oto, R.; Tirasci, Y.; Goren, S.	2005	23
7	Why punish war crimes? Victor’s justice and expressive justifications of punishment	Law and Philosophy	0,80	Wringe, B.	2006	22
8	An unconstitutional constitutional amendment-The Turkish perspective: A comment on the Turkish Constitutional Court’s headscarf decision	Icon-International Journal of Constitutional Law	1,50	Roznai, Y.; Yolcu, S.	2012	21
9	The incoherence of strong popular sovereignty	Icon-International Journal of Constitutional Law	1,50	Vinx, L.	2013	19
10	A friendlier Schengen visa system as a tool of “soft power”: The experience of Turkey	European Journal of Migration and Law	0,92	Kirisci, K.	2005	19
11	Internet censorship in Turkey	Internet Policy Review	-	Akgül, M.; Kırıldıoğ, M.	2015	18
12	Legal Violence Against Syrian Female Refugees in Turkey	Feminist Legal Studies	1,76	Kivilcim, Z.	2016	15
13	Courts in Semi-Democratic/Authoritarian Regimes: The Judicialization of Turkish (and Iranian) Politics	Rule By Law: The Politics of Courts In Authoritarian Regimes	-	Shambayati, H.	2008	14
14	EU Blue Card Scheme: The Right Step in the Right Direction?	European Journal of Migration and Law	0,92	Gümüs, Y. K.	2010	13
15	Review Essay: Divestment, Nonstate Governance, and Climate Change	Law & Policy	1,66	Gunningham, N.	2017	12

imkansızlık (Aksoy ve Schäfer, 2012), Türk hukukunda sınırlı sorumluluk (Eroğlu, 2008), gibi pek çok farklı konuda araştırmanın olduğu görülmüştür. Bazı başlıkların Türk Hukuk Sistemine eleştirel yaklaştığı, bazı çalışmaların diğer kanun ve hükümler ile konuyu tartıştıkları, özel durum teşkil eden, yenilik taşıyan ticari yapıların Türkiye'ye girişi ve bu konudaki yasal mevzuatların tartışıldığı çalışmaların hukuk ve ekonomi alanında başı çektiği görülmektedir. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne giriş sürecini yaşaması, Gümrük Birliği içinde yer alması, ulusal ve uluslararası pek çok ticari birliktelik ve girişim içinde olmasına rağmen, bu çeşitlilik, hukuk, ticaret ve ekonomi başlığı altında yeterince görülmemektedir. Ayrıca Türk Ticaret Kanununun diğer uluslararası kanunlar ile tartışılarak, iyi ve güncel yönleri vurgulanabilir. Türk ticaret hukukuna güvenin artırılabilmesi, yurtdışı firmaların haklarının korunduğu yönünde veya Türk Hukuk Sistemi içinde doğru ve haklı davaların literatürde değerlendirilmesi, diğer ülkelere örnek teşkil etmesi, bunun uluslararası literatürde İngilizce, Almanca veya Fransızca gibi yabancı dillerde yayınlanması, Türk Ticaret Hukuku'na uluslararası camiyada güveni artırıcı olumlu bir etki oluşturacağı düşünülmektedir.

Denizcilik hukuku ve ticaret alanındaki çalışmalar değerlendirildiğinde; malların deniz yoluyla taşınmasına ilişkin belgelendirme ve Rotterdam kuralları (Karan, 2011), iç kara ve deniz güvenliği (Kirval, 2010), Türk, İsviçre, Almanya ve ABD Hukukuna ilişkin karşılaştırmalı çalışma (Karaman, 2011), Ege Denizi'nde ortak bir deniz kalkınma rejimi önerisi (Karaman, 2011), Uluslararası denizcilik sözleşmeleri (Karan, 2003), şeklindedir. Bu konu başlığındaki çalışmaların her ne kadar sayı olarak az olsa da, konuların işlenişi ve alana katkı değerlendirildiğinde önem arz ettikleri ifade edilebilir.

Bilgisayar hukuku ve güvenlik değerlendirmesi; blok zinciri (Gürkaynak vd., 2018), Avrupa Birliği'ndeki yenilikler ile Türkiye'deki hukuk çalışmalarının değerlendirilmesi (Helvacıoğlu ve Stakheyeva, 2017), internet araçlarının ve Türk hukuku (Kaya, 2016), kritik altyapıların siber güvenliği (Karabacak vd., 2016), Türk mevzuatında ödeme hizmetlerini ve elektronik para (Gürkaynak ve Yılmaz, 2015), veri koruma ve güvenlik önlemleri (Gürkaynak vd., 2014), arama motorları ve internet hukuku görünümü (Gürkaynak vd., 2013) şeklindedir. Konuların hızla dijitalleşen dünya eğilimlerine uygun olduğu, fakat sayıca fazlasıyla az olduğu, alanda belirli isimlerin ön plana çıktığı görülmektedir.

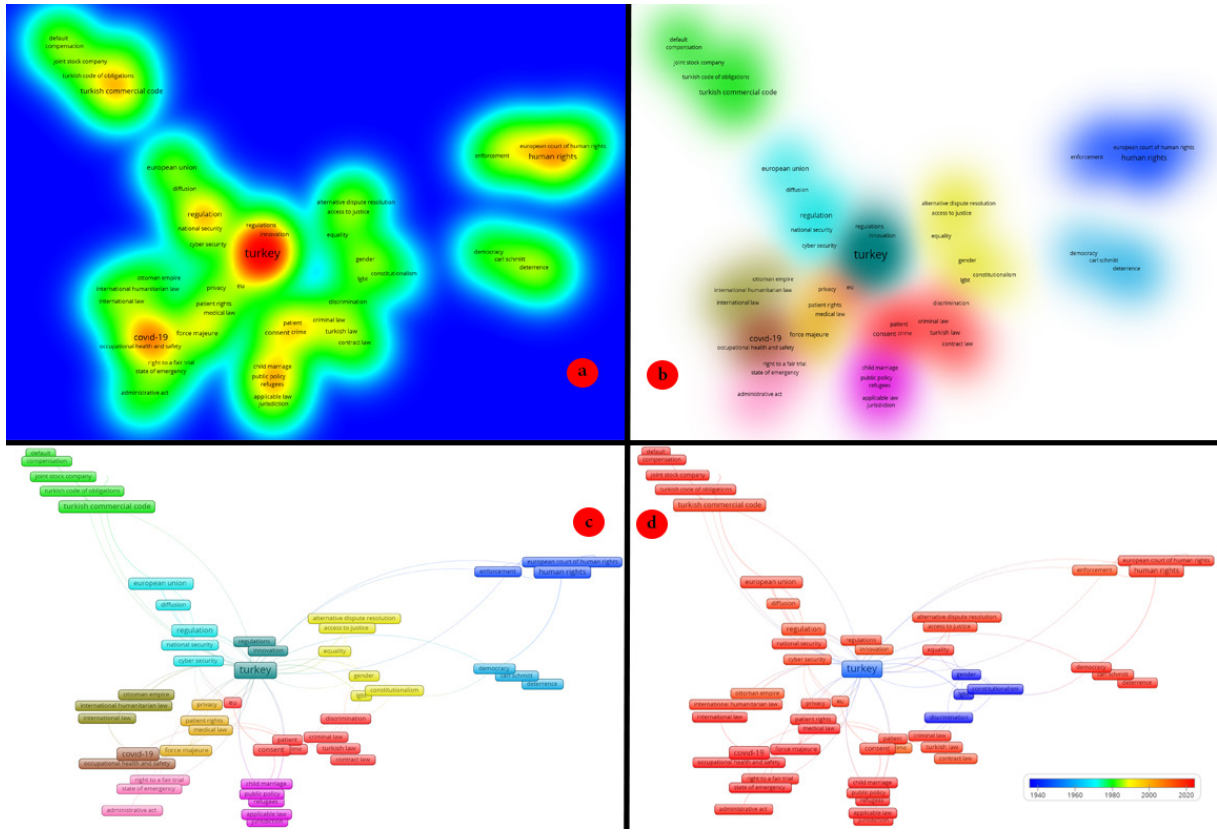
Avrupa mülteci, göç, göçmenlik ve hukuk alanı; AB ve Türkiye geri kabul anlaşması (Yavuz, 2019; İçduygu ve Aksel, 2014), geçici koruma direktifini etkinleştirme ve Avrupa'daki göç krizi (Ineli-Ciger, 2016), Türkiye'de yabancı işçiler, türk iş hukukunda düzenlenen hak ve yükümlülükleri (Yildiz, 2007), Schengen vizesinin (Kirişçi, 2006) tartışıldığı şekilde çeşitli çalışmalara rastlanılmıştır. Türkiye'nin özellikle Suriye iç savaşından dolayı

mülteci krizinden en fazla etkilenen ülke olmasına rağmen bu yönde gerek Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkelere ve diğer ülkeler karşısındaki hakları, Türk vatandaşlarının sosyal refahı, karşılaşılan ekonomik etkilerinin, mültecilerin sosyal yaşama etkisi ve bunun doğurduğu hukuksal tepki ve etkilerin durumu, bu yönde yapılabilecekler ve olası önlemler hususunda dünya literatürünü aydınlatıcı yeterince yayının yapılmadığı, alanda ilgili konuda çok ama çok az çalışmanın olmasının fazlasıyla düşündürücü olduğu ayrıca ifade edilebilir. Çünkü hukuk bilimi, vatandaşların ve ulusların haklarını garanti altına alan kurallar bütünüdür. Türkiye'nin bu iç savaşta ortaya çıkan mağduriyetleri, hak kayıplarını daha iyi anlatabilmeli, mülteci hakları konularında daha fazla araştırma yapmalı ve özellikle uluslararası literatürde bu çalışmaları tartışmaya açmalı, sunduğu çözüm önerileri ile uluslararası alanda politika üreten bir konuma geçmelidir. Ülke olarak yaşanan tüm sıkıntıların, bilimsel mecralarda bilimsel çalışmalarla ve tüm yönleriyle değerlendirilmesi önemli görülmektedir.

Türkiye adresli 629 uluslararası çalışmada toplamda 21.494 farklı kaynak referans gösterilmiştir. Aynı şekilde 629 çalışmada 13.270 farklı kaynağa referans verilmiştir. 5 ve üzerinde referans verilen 612, 10 ve üzerinde referans verilen 204, 20 ve üzerinde referans verilen 68, 50 ve üzerinde referans verilen kaynak sayısı 11'dir. Bu kaynaklardan en yoğun ismi geçenler; borçlar hukuku genel (f:170), tez çalışmaları (f:134), American Journal of International Law (f:101), iş hukuku (f:74), communication (f:62), aile hukuku (f:58), ceza hukuk genel hususlar (f:58), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, eşya hukuku (f:51), miras hukuku (f:51), marine pollution bulletin (50) şeklindedir.

Hukukçu akademisyen ve araştırmacıların çalışmalarında en yoğun olarak kullandığı anahtar kelimeler; Türkiye (f:31), Covid-19 (f:12), insan hakları (f:9), türk ticaret kodu (f:7), düzenleme (f:7), rıza (f:5), Avrupa birliği (f:4), Türk Hukuku (f:4), Avrupa Birliği (f:5), mücbir sebep (f:4), pandemi (f:4), adalete erişim (f:3), uygulanabilir hukuk (f:3), özerklik (f:3), demokrasi (f:3), avrupa insan hakları mahkemesi (f:3), cinsiyet (f:3), uluslararası insancıl hukuk (f:3), uluslararası hukuk (f:3), anonim şirket (f:3), hasta (f:3), kamu politikası (f:3), laiklik (f:3), olağanüstü hal (f:3), vergi hukuku (f:3), geçici koruma (f:3), Türk Borçlar Kanunu (f:3), sözcüklerinin yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir.

Türkiye adresli hukuk çalışmalarında kullanılan anahtar kelimeler zamansal olarak incelendiğinde, Covid 19 ve pandemi sözcüklerinin araştırmalarda yoğun çalışılan güncel konu olarak karşımıza çıkmıştır. Fakat literatürde, ülke siyasetinde ve medya programlarında son dönemlerde yoğun tartışılan, ülkenin geleceği, refahı ve gelişmesi için kritik öneme sahip güncel konulardan biri olan Doğu Akdeniz ve Mavi Vatan konusuna ilişkin (Gürdeniz, 2019; Yaycı, 2011; Yaycı, 2012) Türkiye'nin tezlerini ve haklılık paylarını değerlendiren, bunu ulusla-

Şekil 2. Araştırmacıların Anahtar Kelimeleri Üzerine Kümelenme Türleri (Minimum 2 Kelime)

rarası literatür ile paylaşan, tartışmaya açan çalışmalara, Covid 19'a göre daha az rastlanmıştır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Ülkemizde hukuk fakülteleri listesine bakıldığında, 2020 yılı itibariyle öğrenci kabul eden hukuk fakültesi sayısının, devlet üniversitelerinde 38, vakıf üniversitelerinde 35 ve Kıbrıs'da da 11 olmak üzere 84 olduğu görülmektedir. Yine, Türkiye genelinde hukukçu akademisyen sayısının 19.02.2021 verilerine göre 3.124 şeklinde olduğu görülmektedir. Hukuk alanında çalışan akademisyenlerin 2.378'i devlette, 746'sı da vakıf üniversitelerinde görev yapmaktadır. Gerçekleştirilen bu çalışma aracılığı ile üniversitemizde görev yapan araştırmacı ve akademisyenlerimizin 2000-2020 yılları arasında WoS hukuk alanındaki üretkenlikleri, uluslararası ölçekler ve Türkiye özelinde değerlendirilmiş, uluslararası literatüre Türkiye adresli araştırmacıların katkısı ortaya konulmuştur.

Üniversitelerin topluma hizmet, eğitim faaliyeti yani öğrenci yetiştirmek ve araştırma yaparak bilime katkı sunmak gibi üç temel amaçları söz konusudur. Bu amaçlar birbiriyle sıkı ilişki içindedir. Elde edilen veriler doğrultusunda, hukuk alanında Türkiye adresli yayın yapan araştırmacılarımızın varlığının dünya ölçeğinde 36. sırada yer aldığı gerçeği ortaya çıkmıştır. Daha güçlü bir hukuk sistemi ve adaletli bir toplum yapısı için nitelikli, alanına hâkim, küresel gerçeklerin farkında ve bu yöndeki bilimsel gelişmeleri sıkı sıkıya takip eden ve katkı sunan bilim insanı gerçeği hukuk bilimi için elzemdir.

Hukukun toplum içindeki rolü dikkate alındığında, alan-

da disiplinlerarası çalışmaların önemi ve değeri anlaşılabilir. Elde edilen bulgular ışığında, multidisipliner çalışmalarda hukuk alanındaki akademisyenlerimizin eksik olduğu görülebilir. Nitekim, yaşamın her alanında hukuk bir şekilde varlığını göstermektedir. Hukukçular sadece hukuki yaklaşımlar ve tespitlerle yetinmeyip kendileri, öğrencileri ve toplum için farklı disiplinlerle ortak çalışmalar yürütebilmelidir. Böylece, sadece kendi alanlarındaki değişim ve gelişimler değil toplumu ve hukuk düzeyini etkileyecek her türlü durumu da bir bütün halinde ele alabilecek yeterliliğe sahip olabileceklerdir. Gelişen ve değişen bilgi, daha geniş çerçeveli veriler ve teknoloji, her geçen gün yeni çalışma ve uzmanlık alanları ortaya çıkarmaktadır. Teorik yeterlilik yanında pratik uygulamalarda da yeterlilik hedef alınmalıdır. Bu bağlamda uluslararası çalışmalar için, üniversitemizde uluslararası misyonları olan araştırma merkezlerinin açılması teşvik edilebilir. İlgili merkezlerin bölgesel kalkınma için Avrupa Birliği içindeki veya komşu ülkelerdeki sivil toplum örgütleri veya bu ülkelerdeki üniversite araştırma merkezleri ile işbirliği yapmaları için kaynak ayrılabilir, fon sağlanabilir, araştırmacı değişimi için uygun zemin oluşturulabilir. Bu tarz faaliyetlerin, Türk Hukuk Sistemini diğer ülkelerin anlamasını kolaylaştırabileceği gibi, araştırmacı değişimi ile ülkemiz hukuk alanında çalışan araştırmacıların özellikle ticaret hukuku bağlamındaki normlardaki eksikliklerin giderilmesi hususunda, problem ve çözüm amaçlı, çözümün taraflarıyla birlikte çalışması gerçekleştirilebilir.

Zaman içerisinde oluşabilecek yeniliklere ve kanun ko-

yucunun önceden öngöremeyeceği dinamiklere yorum yöntemini dahi uygulayamadığımız durumlar oluşabilmektedir. Bu bakımdan sadece ulusal literatüre değil uluslararası literatüre de yön verecek bir hukuk eğitimi oluşturulmalıdır. Elbette ki bu oluşum mesleği icra edenlerin kendilerinden başlayacak gelişim ile başlamalı, hem öğrencilere hem de topluma yön verecek niteliğe sahip olmalıdır. Akademisyenlerin yeni ve güncel konularda uluslararası düzeyde çalışmalar yapmaları, katı, sabit ve değişmez olma noktasından ayrılmalarını sağlayacağı ve hukuktaki hantallığın da önüne geçecektir.

Tüm bu önerilerin doğruluğunu, uluslararası yayıncılık faaliyetinin %36'sının Türkiye adresli İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi dergisinde olduğunun tespiti de göstermektedir. Bu da göstermektedir ki, hukuk alanında, Türkçe harici dillerde yayın yapan, mümkünse ESCI veya SSCI endekslere sahip dergi sayılarının artırılması mutlak surette gerekmektedir. Yayıncılık faaliyetleri sayesinde uluslararası araştırmacılar ile daha fazla iletişime geçileceği, alanda nüfuz elde edileceği unutulmamalıdır. Türkiye'de SSCI yayın faaliyeti gösteren dergi sayısı dünya ekonomisinde ilk on içinde yer alan ülkelere göre oldukça azdır. Türkiye bu küme içinde yer almak istiyorsa kendini bu yönde de geliştirici adımlar atması gerekmektedir. Hatta bu faaliyetlerin özellikle Avrupa ülkelerini içine alarak ve diğer ülkelerle birlikte çeşitli sivil toplum örgütleri, önemli kurum ve kuruluşların davet edildiği, katılımlarının sağlandığı, günün gerçekliğine ve yaşanan sorunlara bağlı kalınarak (Örneğin; Suriye ve mülteciler temalı, kaynak için de Avrupa Birliği fonlarına başvurulabilir.) çeşitli periyotlarda bilimsel kongre ve sempozyumlar düzenlenmesi ayrıca önerilebilir.

Türkiye'de bir hukuk fakültesinde öğrenimine başlamış olan bir öğrencinin sorularına yanıt verecek bir hukuk tarihine ihtiyacı olabilir (Üçok ve Mumcu, 1991, s.3-4). Bu çalışma, hukuk alanındaki uluslararası literatürün 20 yıllık gelişimini ortaya koymasına adına, hukuk tarihi kapsamında ulaşılabilecek referansları destekleyici bir araştırma ve benzer çalışmalara yol gösterici olma niteliği taşımaktadır.

KAYNAKÇA

- Aksoy, H.C., & Schäfer, H.B. (2012). Economic impossibility in Turkish contract law from the perspective of law and economics. *European Journal of Law and Economics*, 34(1), 105-126.
- Alspaugh, T.A., Scacchi, W., & Asuncion, H.U. (2010). Software licenses in context: The challenge of heterogeneously-licensed systems. *Journal of the Association for Information Systems*, 11(11), 731-755.
- Ankara Hukuk, (2021). *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi*. 22 Ocak 2021 tarihinde, https://www.wikiwand.com/tr/Ankara_%C3%9Cniversitesi_Hukuk_Fak%C3%BCltesi/#/cite-notetarihe1 adresinden erişildi.
- Aslan, S.C.(2018). *Türk Tarihinde hukukun gelişimi*. 23 Ocak 2021 tarihinde, <https://hukukiblog.com/diger/turk-hukuk-tarihi/> adresinden erişildi.
- Avcı, M. (2017). *Türk Hukuk Tarihi*. (6.Baskı). Konya: Atlas Akademi.
- Azmak, A.D. (2007). Sudden natural deaths in Edirne, Turkey, from 1984 to 2005. *Medicine, Science and the Law*, 47(2), 147-155.
- Breaux, T., & Antón, A. (2008). Analyzing regulatory rules for privacy and security requirements. *IEEE Transactions on Software Engineering*, 34(1), 5-20.
- Brown, H.E. (2011). Refugees, rights, and race: How legal status shapes Liberian immigrants' relationship with the state. *Social Problems*, 58(1), 144-163.
- Bulut, A., Yıldız, A., Halidi, G., Kurtoglu, A., Bice, H., & Arda, B. (2018). Basic Issues of Oncology From The Point of Ethics: A Limited Impression Share. *Medicine and Law*, 37(3), 433-448.
- Büyüksagis, E. (2016). Turkish Contract Law Reform: Standard Terms, Unforeseen Circumstances, and Judicial Intervention. *European Business Organization Law Review*, 17(3), 423-449.
- Canturk, G., Canturk, N., Odabasi, A.B., Erkol, Z., & Bosgelmez, M. (2009). Autopsy findings of suicidal deaths committed by firearms in Ankara, Turkey. *Medicine, Science and The Law*, 49(3), 207-212.
- Cin, H., & Akgündüz, A. (2011). *Türk Hukuk Tarihi*. İstanbul: Pasifik Ofset.
- Classen, H.W. (1996). Fundamentals of Software Licensing. *IDEA: The Journal of Law and Technology*, 37(1), 1-86.
- Cockfield, A.J. (2003). Towards a law and technology theory. *Manitoba Law Journal*, 30, 384-415.
- Coutin, S.B. (1998). From refugees to immigrants: the legalization strategies of Salvadoran immigrants and activists. *International Migration Review*, 32(4), 901-925.
- Çetin, T., Sobacı, M.Z., & Nargeleçekenler, M. (2016). Independence and accountability of independent regulatory agencies: the case of Turkey. *European Journal of Law and Economics*, 41(3), 601-620.
- Damar, H.T., Bilik, O., Ozdagoglu, G., Ozdagoglu, A., & Damar, M. (2018). Evaluating the nursing academicians in Turkey in the scope of Web of Science: scientometrics of original articles. *Scientometrics*, 115(1), 539-562.
- Dura, C., Atik, H., & Dumrul, C. (2007). *Avrupa Birliği Gümrük Birliği ve Türkiye*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Dursun, H. (2006). Hukuku bilim kılabilmek. *TBB Dergisi*, 64(2006), 251-297.
- Edis, S. (1983). *Medeni hukuka giriş ve başlangıç hükümleri*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Ekmekci, P. E. (2016). Main ethical breaches in multicenter clinical trials regulations of Turkey. *Medicine and law*, 35, 491.
- Erbay, H. (2018). Eski hukuk sisteminden yeni hukuk sistemine geçiş süreci, nedenleri ve Türk Hukuk Devrimi. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 211-238.
- Eroğlu, M. (2008). Limited liability in Turkish law. *European Business Organization Law Review*, 9(2), 237-265.
- Ertan, T.F. (1999). Atatürk, Cumhuriyet ve Hukuk Sistemi. *Erdem*, 11(33), 743-757.

- Farrell, H., & Héritier, A. (2007). Introduction: contested competences in the European Union. *West European Politics*, 30(2), 227-243.
- Finnis, J. (2020). *Natural Law Theories. The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Summer 2020 Edition), Edward N. Zalta (Editor). 20 Ocak 2021 tarihinde, <https://plato.stanford.edu/archives/sum2020/entries/natural-law-theories/> adresinden erişildi.
- Garfield, E. (2009). From the science of science to Scientometrics visualizing the history of science with HistCite Software. *Journal of Informetrics*, 3(3), 173-179. doi:10.1016/j.joi.2009.03.009.
- Goddard, M. (2017). The EU General Data Protection Regulation (GDPR): European regulation that has a global impact. *International Journal of Market Research*, 59(6), 703-705.
- Gokcay, B., & Arda, B. (2017). A review of research misconduct policies in Turkey. *Medicine and Law*, 36(4), 87-104.
- Gözler, K. (2008). *Meslek Yüksekokulları İçin Genel Hukuk Bilgisi*. (Yedinci Baskı). Bursa: Ekin Yayınları.
- Gürdeniz, C. (2019). 21. yüzyıl Türk jeopolitiğinin ağırlık merkezi: Doğu Akdeniz. *Independent Türkçe*. 22 Ocak 2021 tarihinde, <https://www.indyturk.com/node/48556/t%C3%BCrkiyeden-sesler/21-y%C3%BCzy%C4%B1l-t%C3%BCrk-jeopoliti%C4%9Finin-a%C4%9F%C4%B1r%C4%B1k-merkezi-do%C4%9Fu-akdeniz-adresinden-erişildi>.
- Gürkaynak, G., & Yılmaz, I. (2015). Regulating payment services and electronic money: A comparative regulatory approach with a specific focus on Turkish legislation. *Computer Law & Security Review*, 31(3), 401-411.
- Gürkaynak, G., Güner, A., Diniz, S., & Filson, J. (2016). Most-favored-nation clauses in commercial contracts: legal and economic analysis and proposal for a guideline. *European Journal of Law and Economics*, 42(1), 129-155.
- Gürkaynak, G., Yılmaz, İ., & Durlu, D. (2013). Understanding search engines: A legal perspective on liability in the Internet law vista. *Computer Law & Security Review*, 29(1), 40-47.
- Gürkaynak, G., Yılmaz, İ., Yeşilaltay, B., & Bengi, B. (2018). Intellectual property law and practice in the blockchain realm. *Computer Law & Security Review*, 34(4), 847-862.
- Gürkaynak, G., Yılmaz, I., & Taskiran, N. P. (2014). Protecting the communication: Data protection and security measures under telecommunications regulations in the digital age. *Computer Law & Security Review*, 30(2), 179-189.
- Helmbrecht, U. (2010). Data protection and legal compliance in cloud computing. *Datenschutz und Datensicherheit-DuD*, 34(8), 554-556.
- Helvacıoğlu, A. D., & Stakheyeva, H. (2017). The tale of two data protection regimes: The analysis of the recent law reform in Turkey in the light of EU novelties. *Computer Law & Security Review*, 33(6), 811-824.
- Hırş, E. (1944). Hukuk Bir Bilim Kolu mudur?. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1(1944), 19-61.
- Hosseini, M.R., Martek, I., Zavadskas, E.K., Aibinu, A.A., Arashepour, M., ve Chileshe, N. (2018). Critical evaluation of off-site construction research: A Scientometric analysis. *Automation in Construction*, 87, 235-247. doi: 10.1016/j.autcon.2017.12.002.0
- Ineli-Ciger, M. (2016). Time to activate the Temporary Protection Directive: Why the Directive can play a key role in solving the migration crisis in Europe. *European Journal of Migration and Law*, 18(1), 1-33.
- İçduygu, A., & Aksel, D.B. (2014). Two-to-tango in migration diplomacy: Negotiating readmission agreement between the EU and Turkey. *European Journal of Migration and Law*, 16(3), 337-363.
- Karabacak, B., Yildirim, S. O., & Baykal, N. (2016). Regulatory approaches for cyber security of critical infrastructures: The case of Turkey. *Computer Law & Security Review*, 32(3), 526-539.
- Karadayı, S., Moshfeghi, E., Arasoglu, T., & Karadayı, B. (2020). Evaluating the persistence of laundered semen stains on fabric using a forensic light source system, prostate-specific antigen Semiquant test and DNA recovery-profiling. *Medicine, Science and the Law*, 60(2), 122-130.
- Karakoç, Y. (2008). Hukukun Anlamı. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10(2), 1-12.
- Karaman, T.A. (2011). Comparative Study on the Liability of Classification Societies to Third Party Purchasers with References to Turkish, Swiss, German and US Law. *Journal of Maritime Law and Commerce*, 42(1), 125-158.
- Karan, H. (2003). Revising liability limits in international maritime conventions:turkish perspective. *Journal of Maritime Law and Commerce*, 34(4), 615-628.
- Karan, H. (2011). Any need for new international instrument on the carriage of goodsby sea: The rotterdam rules. *Journal of Maritime Law and Commerce*, 42(3), 441-452.
- Kaya, M.B. (2016). The regulation of Internet intermediaries under Turkish law: Is there a delicate balance between rights and obligations?. *Computer Law & Security Review*, 32(5), 759-774.
- Kekik, D. (2019). *Türkiye'de! Hukukunun Tarihsel Gelişimi*. 23 Ocak 2021 tarihinde, <https://www.avukatdeniz.com/genel/turkiyede-hukukunun-tarihsel-gelisimi/> adresinden erişildi.
- Kellevezir, I., Özdağoğlu, G., & Özdağoğlu, A. (2019). Hukuk Alanında İş Gücü Dinamikleri: Uzun Erimli Arz-Talep Analizi. *Yükseköğretim Dergisi*, 9(2), 125-138.
- Keyman, S. (1997). *Hukukun Bilimselliği Üzerine*. 01 Ocak 2021 tarihinde, <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2020/01/S.Keyman-7.pdf> adresinden erişildi.
- Kirişçi, K. (2006). A friendlier Schengen visa system as a tool of "soft power": the experience of Turkey. *European Journal of Migration and Law*, 7(4), 343-367.
- Kirval, L. (2010). International security through further modernity: a theoretical approach to inland and maritime security. *Journal of Maritime Research*, 7(2), 37-48.
- Kshetri, N. (2013). Privacy and security issues in cloud computing: The role of institutions and institutional evolution. *Telecommunications Policy*, 37(4-5), 372-386.
- Kurtulan, G. (2017). Minority shareholder protection in cross-border mergers: a must for or an impediment to the European single market?. *European Business Organization Law Review*, 18(1), 101-121.
- Kurtulus, A., Nilufer Yonguc, G., Boz, B., & Acar, K. (2013). Anatomopathological findings in hangings: a retrospective autopsy study. *Medicine, Science and the Law*, 53(2), 80-84.

- Lasok, D. (1998). *The trade and customs law of the European Union*. İngiltere: Kluwer Law International.
- Menjivar, C., & Lakhani, S. M. (2016). Transformative effects of immigration law: Immigrants' personal and social metamorphoses through regularization. *American Journal of Sociology*, 121(6), 1818-1855.
- Moses, L. (2007). Recurring dilemmas: The law's race to keep up with technological change. *University of Illinois Journal of Law, Technology & Policy*, 2007(2), 239-286
- Mumcu, A. (1995). Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Neden ve Nasıl Kuruldu? *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 44(1-4), 540-552.
- Murphy, M.C. (2015). Two Unhappy Dilemmas for Natural Law Jurisprudence. *The American Journal of Jurisprudence*, 60(2), 121-141.
- Nadan, C.H. (2004). Software Licensing in the 21st Century: Are Software Licenses Really Sales, and How Will the Software Industry Respond. *AIPLA Quarterly Journal*, 32, 555.
- Nilsson, G.O. (2018). Incentive Structure of Special Purpose Acquisition Companies. *European Business Organization Law Review*, 19(2), 253-274.
- Özdağoğlu, G., Damar, M., Özdağoğlu, A., Damar, H.T., & Bilik, Ö. (2020). 80'lerden Günümüze Yükseköğretimde Kalite Çalışmaları: Küresel Ölçekte Bilimetric Bakış. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 28(1), 482-493.
- Peers, S. (1996). Living in sin: Legal integration under the EC-Turkey Customs union. *European Journal of International Law*, 7, 411-430.
- Rehbinder, M., & Gürkan, Ü. (1971). Hukukun Toplumsal Fonksiyonları. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 28(1), 455-475. doi: 10.1501/Hukfak_0000001064
- Sargın, İ. (2009). Toplumsal düzen açısından hukuk ve devlet. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (ÇÜİFD)*, 9(2), 157-178.
- Sayar, T. (2017). A Debate on Human Dignity, Embryo and Embryonic Stem Cell Researches. *Medicine and Law*, 36, 29-44.
- Schäfer, H. B., & Aksoy, H. C. (2016). Alive and well: the good faith principle in Turkish contract law. *European Journal of Law and Economics*, 42(1), 73-101.
- Sevimli, S., Dursun, R., & Karadas, S. (2015). Health Professionals of Emergency Service: An Evaluation of Disaster Medicine and Ethical Values. *Medicine and Law*, 34, 39-54.
- Stylianou, P. (2008). Online dispute resolution: the case for a treaty between the United States and the European Union in resolving cross-border e-commerce disputes. *Syracuse Journal of International Law and Commerce*, 36, 117-143.
- Subashini, S., & Kavitha, V. (2011). A survey on security issues in service delivery models of cloud computing. *Journal of Network and Computer Applications*, 34(1), 1-11.
- Tita, C.C., & Tita, V.D. (2020). Natural law and its influence on the legal rules of positive law. *Journal of Law and Public Administration*. 6, 97-103.
- Ural, Ş. (1994). Bilim Felsefesi'nin Amacı veya Bilim Felsefesi'nin Felsefesi. *Felsefe Arkivi*, (29), 1-12.
- Usluel, A.E.G. (2016). Considerations on the economic effect of the new Turkish commercial code provisions regarding single member companies. *European journal of law and economics*, 42(1), 25-43.
- Üçok, C., & Mumcu, A. (1991). *Türk Hukuk Tarihi*. (7. Baskı). Ankara: Savaş Yayınevi.
- Van Eck, N.J., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523-538. doi:10.1007/s11192-009-0146-3.
- Veziroğlu, C. (2018). Buy-Out of the oppressed minority's shares in joint stock companies: A Comparative Analysis of Turkish, Swiss and English Law. *European Business Organization Law Review*, 19(3), 527-540.
- Waltman, L., & Van Eck, N.J. (2013). A smart local moving algorithm for large-scale modularity-based community detection. *The European Physical Journal B*, 86(11), 1-14.
- Waltman, L., Van Eck, N. J., & Noyons, E. C. (2010). A unified approach to mapping and clustering of bibliometric networks. *Journal of informetrics*, 4(4), 629-635.
- Yang, S., ve Yuan, Q. (2017). Are scientometrics, informetrics, and bibliometrics different? *October 16-20, 2017 16th International Conference of the International Society for Scientometrics and Informetrics, Wuhan, China*.
- Yavuz, Ç.A. (2019). Analysis of the EU-Turkey readmission agreement: a Unique Case. *European Journal of Migration and Law*, 21(4), 486-508.
- Yayci, C. (2011). Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanlarının sınırlandırılmasında Libya'nın rolü ve etkisi. *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, 7(14), 17-41.
- Yayci, C. (2012). Doğu Akdeniz'de yetki alanlarının paylaşılması sorunu ve Türkiye. *Bilge Strateji*, 4(6), 1-70.
- Yıldız, G.B. (2007). Foreign workers in Turkey, their rights and obligations regulated in Turkish labour law. *European Journal of Migration and Law*, 9(2), 207-227.
- YÖKAKADEMİK, (2021). Arama sonuçları (Üniversite Bazında Hukuk Temel Alanında Çalışan Akademisyen Sayıları). 10 Ocak 2021 tarihinde, <https://akademik.yok.gov.tr/> adresinden erişildi.